

**GÜZEL SANATLAR ALANINDA
AKADEMİK ARAŞTIRMALAR**

**EDİTÖR
DOÇ. DR. CEYLAN ÜNAL AKBULUT**

**GÜZEL SANATLAR ALANINDA
AKADEMİK ARAŞTIRMALAR**

Editör

Doç. Dr. Ceylan ÜNAL AKBULUT

Güzel Sanatlar Alanında Akademik Araştırmalar
Editör: Doç. Dr. Ceylan ÜNAL AKBULUT
Yıldız Teknik Üniversitesi

Genel Yayın Yönetmeni: Berkan Balpetek
Kapak ve Sayfa Tasarımı: Duvar Design
Baskı: Ekim 2020
Yayıncı Sertifika No: 16122
ISBN: 978-625-7767-64-4

© Duvar Yayınları
853 Sokak No:13 P.10 Kemeraltı-Konak/İzmir
Tel: 0 232 484 88 68

www.duvar yayinlari.com
duvarkitabevi@gmail.com

Baskı ve Cilt: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Ve Tic. Ltd.
İstanbul Cad. İstanbullu Çarşısı No:48/48-49
İskitler 06070 Ankara
Tel: 03123413667
Sertifika No:47865

İÇİNDEKİLER

Bölüm-1

**İleri Yaş Öğrencileri Başlangıç Piyano Eğitimi
Repertuvar Önerisi, Kazanımlar ve
Uygulanacak Teknik Çalışmalar 1**

7

Doç. Dr. Ceylan Ünal AKBULUT

Bölüm-2

**“3 Mayıs 1808” Tablosu ve
Resimsel Alıntılama Örnekleri**

41

Dr. Öğr. Üyesi Kübra Şahin Çeken

Bölüm-1

**İLERİ YAŞ ÖĞRENCİLERİ
BAŞLANGIÇ PİYANO EĞİTİMİ
REPERTUVAR ÖNERİSİ,
KAZANIMLAR VE UYGULANACAK
TEKNİK ÇALIŞMALAR 1**

Doç. Dr. Ceylan Ünal AKBULUT*

---

* Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi, ceylanunal@hotmail.com

GİRİŞ

Çoğunlukla küçük yaşta başlanması uygun bir çalgı olmakla birlikte ileri yaşta mesleki olarak veya hobi olarak piyanoya başlamak mümkündür. Bu çalışmada verilen repertuar önerisi ileri yaşta başlayan bireylere yönelik programlanmıştır. Tüm yaş gruplarında piyanoya başlarken seçilecek eserleri öncelikli olarak öğrencilerin beğenisine sunmak son derece faydalı olacaktır. Ancak, öğrencinin beğenisi dışında olmazsa olmaz olarak adlandırılacak eserleri de tanıtmak gerekli görülmektedir. Barok dönemden başlayarak piyanonun keşfinden günümüze başlangıç için birçok eser bulunmaktadır. Enstrümanlar içerisinde piyano çok sesliliği algılamak açısından en uygun olanıdır elbette. Bu çok sesliliği algılamak için hangi eserler seçilmelidir? Bu eserleri metodolojik olarak sıralamak mümkün müdür? Piyanoya başlarken öğrenci hangi eserlerle çalışmalıdır? Tüm bu soruları yanıtlamak için geniş bir repertuar bilgisine sahip olmalı ve sürekli olarak yenilikleri takip etmelidir. Dünyada çoğunlukla tercih edilen, belli bir sıra ile çalışılması uygun görülen eserlerin yanında farklı ülkelerin piyano pedagoglarının uyguladığı yöresel parçalar da mevcuttur. Bu eserlerin hepsi de alana katkı sağlamış kıymetli yapıtlardır.

Tüm enstrümanların eğitiminde öğrenciler için seviye-basamak adı altında özellikle resmi kurumlarda uygulanan, çalışılan sınıflara uygun repertuar listesi diğer bir ifadeyle müfredat bulunmaktadır.

.....bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak yapılacak olan öğrenme ortamlarında, çeşitli yöntem ve tekniklerin uygun biçimlerde kullanılmasının yanı sıra kullanılacak materyallerin seçimi ve pedagojik olarak basamaklandırılması da önemlidir (Gökbudak ve diğerleri; 2013:2) Piyano başlangıç notalarını metodolojik olarak sıralamak öncelikle teknik zorluklarını gözete-

rek mümkün olabilir. Bu doğrultuda bir eserden diğereine geçerken, önceden sahip olunan bilgiyi kullanmak şart olmalıdır.

Dünyada piyano eğitimi üzerine müfredat içeren pek çok kaynak bulunmaktadır. Bu çalışmada piyano başlangıç repertuarları kolaydan zora ve pekiştirme ilkesi gözetilerek oluşturulmuştur. Ayrıca öğrenciler için kazanım sağlanmak adına aynı seviyede birçok parça seçilmiş böylelikle deşifreden teknik kolaylığa, müzikaliteden ezbere uzanan uzun yolda geniş bir yelpazeden bakabilmeleri hedeflenmiştir. Piyano öğrencilerinin temel başlangıç seviyesi için bir repertuar önerisini hazırlarken ilk altı yıl planlanmıştır. Ancak öncelikli hedef ilk iki yıl ile sınırlandırılmıştır. Her bir yıl basamak olarak ifadelendirilmiş ve ilgili repertuarlar oluşturulmuştur. Böylece çalışmanın amacı doğrultusunda, piyano başlangıç ileri yaş öğrencileri için birinci basamakta 42, ikinci basamakta 40 parça önerilmiştir. Parçalar çoğunlukla kısa eserlerdir. Bunlar başlangıç metotları, Barok, Romantik ve Modern dönem başlangıç repertuarları ve etütlerden seçilmiştir. Sonat formunda yazılmış eserlere pek yer verilmemiştir. Bunun nedeni ileri yaşta başlayan öğrencilerin iki yıl sonra sonat formu ile tanışmasının daha pedagojik olacağı inancından ileri gelmektedir.

İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Oluşturulan eser sıralaması için ülkemizde yapılmış çalışmalar referans alınmıştır. Seviye ve basamak sınıflandırması yapan ve piyano repertuarı içeren Türkiye’de basılmış iki kitap bulunmaktadır. İlki Türk piyanist ve yazar Leyla Pamir’in “Çağdaş Piyano Eğitimi” isimli kitabıdır. Ülkemizde bu anlamda ilk örnektir. Kitapta, her biri 9 ay süren 11 basamak detaylı örneklerle anlatılmaktadır. Her basamağın sonunda öğrenilmiş olması gereken eser isimleri verilmektedir. Piyano için başlangıç repertuarı kazandırmış besteciler “Piyano Okulu” başlığında irdelenmiştir. Bu

okullar “Eski Okul” ve “Çağdaş Okul” olarak adlandırılmışlardır. F.Beyer, O.Beringer, G.Damm, O.Keller, L.Köhler, R.Krentzlin, A.Burkhard, Q.D.Bauer, E.Yvonne, H.Kubi, P.Schürman, K.Herman, J.Thompson “Eski Okul” olarak sıralanmıştır.

“Yeni Okul”, F.Goebels, K.Runze, P.Heilbutt, G.Kugler, M.K.Schmitz, J.Stumpp, B. Bartók, W.Bergmann, F.Emonts, W.Grisberger, W.Schneider, H.Schüngeler olarak sıralanmıştır.

Önerdiğimiz çalışma kapsamında düşünülen eserler çerçevesinde Leyla Pamir’in kitabından referans alınan basamak sonu eser sıralaması şu şekildedir:

1. Basamak Sonunda Öğrenci: Op.187 Gurlitt :Bir etüt, Op.78 Frey No:15, Op.42 Kuhlau No:1 Çeşitlemeler, Haydn-Deutscher Tanz Do Majör.
2. Basamak Sonunda Öğrenci: Anna Magdalena Bach’tan “Musette”, Beethoven’dan Sol Majör “Eccossaise”, Diabelli “Allegretto” Do Majör, Czerny Op.599 Etütlerden No:45, Tchaikovsky Gençlik Albümünden “Eski Bir Fransız Şarkısı”, Bartók, Çocuklar İçin 1. Kitap No:5.
3. Anna Magdalena Bach’tan Sol Majör “Polonez”, Haendel “Bourre” Sol Majör, Czerny Op.599 Etütlerden No: 64, Burgmüller “Armonies des Anges”, Clementi Op.36 Sonatin No:2, Schumann Gençlik Albümü Op.68 “Vahşi Atlı”, Bartók, Çocuklar İçin 1. Kitap No:8 “Oyun”. (Pamir, 36-40)

Ülkemizde piyano müfredatı çerçevesinde seviye-basamak oluşturulan 2. kitap “Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar” isimli çalışmadır. 2013 yılında basılan kitap 9 akademisyenin 7 bölümde hazırladıkları makalelerden oluşmaktadır. Seçkin Gökbudak’ın “Piyano Öğretiminde Öğretim Eserleri ve Basamakları” isimli makalesinde toplam 8 basamak, metotlar ve albüm/

eserler olarak iki aşamada incelenmiştir. Albüm ve Eserler başlığının altında, Barok, Klasik, Romantik Dönemler, 20.yüzyıl ve Etüt/Egzersizler alt başlıkları bulunmaktadır.

Önerdiğimiz çalışma kapsamında düşünülen eserler çerçevesinde Seçkin Gökbudak'ın makalesinden referans alınan basamak sadece 1. Basamağı kapsamaktadır.

A) Metotlar: Piano Times 1-2; B.Bartok Microcosmos Volume1-2; Beyer Op.101; J.Thompson's 1-2; The Russian School of Piano Playing, Book1 (Part1); Learning to Piano 1-2; Burkard,Alexander 1.

B) Albüm ve Eserler

Barok Dönem: J.S.Bach, "Anna Magdalena Bach Notebook",- Sol Majör Menuet (BWV114), Fa Majör (BWV131),Sol Minör(BWV115),VE Re Minör(BWV 132) Menuet'ler, Re Majör(BWV 126) Musette, ve Re Majör (BWV 122) Marş, "Küçük Prelüdlér" Do Majör (BWV939), D.Scarlatti, Do Majör Sonat,K.73b, L.217, G.F.Haendel, "The Easiest Piano Pieces" Re Minör Menuet, Re Majör Passepied, H.Purcell, Re Minör Air, La Minör Menuet, Mi Minör ve Mi bemolMajör Hornpipe, F.Couperin, J.F. Rameau, J.Clarke'tan Sarabande,Menuet,Polonez, C.P.E.Bach, "Short Pieces by the Sons of Bach Vol.II.

Klasik Dönem: D.G.Türk, "49 Pieces for Beginners", J. Haydn,"Alman Dansları", L.Mozart,"Notebook for Nannerl", W.A.Mozart "The First Book for Young Pianists", L.v.Bethoven"Ecosaise" Sol Majör WoO 23, Sonatin Sol Majör, G.A.Benda,Sonatin Fa Majör Op.10

Romantik Dönem: C.Gurlitt,"The First Lessons,Op.117", "Album for the Young, Op.140" No:1,2,3,4,11,14,20, R.Schumann "Album for the Young,Op.68" No:1,2,3,5, P.I.Tchaikovsky "Children's Album, Op.39 No:7,8,24,

20.Yüzyıl: A.Gedike "60 Simple Pieces for Beginners, Op.36, D.Kabalewsky "24 Little Pieces Op.39 No:18,19,20,22,

“Children’s Adventures, Op.89 No:18,19,20,21, “Variation on Theme of a Russian Folk Song Op.51 No:1, B.Bartok “First Term at the Piano”, “For Children” Volume 1-2, C.Orff “Klavier-übung”, D.Shostakovich “Six Children’s Pieces, Op.69,- No:1,2,3,5,6, S.Maykapar “Piyano İçin Seçilmiş Parçalar”, E. Bayraktar “Piyanoda İlk Adımlar”, “Piyano İçin Üç Parça”, M.Sun “Piyano İçin Sözsüz Şarkılar” Sonbahar, Zeybek,Yakarış, E.Tuğcular “Türkünün Rengi”İlk Beş Parça, E.Z.Ün “Piyano İçin Parçalar” No:5,6,7
Etüt ve Egzersizler: C.Czerny Op.777,599, L.Köhler Op.151,190, J.B.Duvernoy Op.176, A.Loeschhorn Op.181 Book I-II (Gökbudak, 2013:5-12).

ÖNERİLER, KAZANIMLAR VE UYGULANACAK TEKNİK ÇALIŞMALAR

Öğrencilerin piyano öğrenirken elde edecekleri kazanımlar kısaca:

Armonik değişimler, ritmik zorluklar, pasaj geçişleri, arıza değişimleri, tempo farklılıkları, nüans tanımları, pedal işaretleri, parmak numarası hazırlama, *staccato* veya bağlı çalma, arpejler, gamlar, modülasyon geçişleri, el değişimi, bölüm geçişleri olarak özetlenebilir.

Öğrencilerin bir müzik cümlesi nedir ve nasıl çalışılır bilgisi ve pratiği kazanmaları da hedeflenmiştir. Cümle, nispeten bir kadan- sa varmış ve az çok tam bir müzikal fikir sergileyen en kısa müzik parçasıdır. (Savaş,2018:13)

Aşağıda her iki basamağa ait besteci ve eser isimleri sıralanmıştır.

1.Basamak

1.C.Czerny Op.599 No:1, **2.**B.Bartok A Unison Piece, **3.**O. Beringer No: 21, **4.**Block Sonatina on Five Notes, **5.**O. Be-

ringer No: 22-23, **6.R.Ch.** Martin Etude Melodique, **7.O.** Beringer No: 28, **8.O.** Beringer No: 31, **9.** J.B.Duvernoy Etüt, **10.C.H.** Wilton Sonatina-Minuet, **11.A.** Reinagle Simple Song, **12.C.** Gurlitt Sonatina, **13.F.** Beyer No:49, **14.O.**Beringer No:39 (Duport/ Minuet), **15.R.** Schumann Gençlik Albümü / Ekler: For the Very Small, **16.C.** Czerny Op.599 No:19, **17.O.** Beringer No: 65, **18.O.** Beringer No: 51, **19.F.** Beyer No:65, **20.F.** Beyer No:66, **21.F.** Beyer No:83, **22.J.B.**Duvernoy Op.176 No:1 Etüt, **23.F.** Beyer No:77, **24.W.** Duncombe Sonatin, **25.C.**Czerny Op.849 No:1, **26.A.** Biehl Sonatina, **27.R.** Schumann Gençlik Albümü No:5 A Little Piece, **28.B.** Bartok Çocuklar İçin 1. Kitap No:1 Children at Play, **29.R.** Schumann Gençlik Albümü No:1 Melody, **30.C.** Czerny Op.599 No:20, **31.F.** Beyer No:101, **32.C.** Czerny Op.599 No: 26, **33.R.** Schumann Gençlik Albümü / Ekler: Doll's Lullaby, **34.F.** Beyer No:103, **35.J.B.**Duvernoy Op.176 No:3 Etüt, **36.C.**Czerny Op.599 No:36, **37.A.** Gedicke Op.36 Kolay Piyano Parçaları No:43, **38.F.** Beyer No:73, **39.F.** Burgmüller Etüt Op.100 No:1, **40.C.** Czerny Op.599 No:44, **41.C.** Czerny Op.599 No:33, **42.M.** Clementi Op.36 Sonatin No:1 III.Bölüm.

2.Basamak

1.L.Köhler At the Spinning Wheel, **2.D.** Shostakovich Çocuklar İçin 6 Parça –Vals, **3.A.** Diabelli-Bagatelle, **4.F.** Beyer No: 91, **5.W.F.** Bach –Air, **6.L.** Mozart Allegretto, **7.D.** Kabalevsky Op.39 No:13 Vals, **8.J.** Krieger Menuet La Minör, **9.F.** Beyer No: 93, **10.J.B.** Lully- The First Minuet Re Minör, **11.L.V.** Beethoven Russian Folk Song , **12.I.** Pleyel Minuet Do Majör, **13.L.** Mozart Minuet Re Minör, **14.J.S.** Bach Minuet Re Minör, **15.F.J.** Haydn Minuet Sol Majör, **16.L.** Mozart Minuet Fa Majör, **17.J.P.** Rameau Minuet in Rondo Form Do Majör, **18.J.S.** Bach Minuet Sol Majör, **19.....**Rus Metodu Minuet Fa Majör, **20.B.** Bartok Çocuklar İçin 1. Kitap No:? For the Left Hand, **21.F.** Sc-

hubert Vals Fa Majör, **22.B.**Bartok Çocuklar İçin 1. Kitap No:3 The Lost Doll, **23.B.**Bartok Çocuklar İçin ? Kitap No:8 Sorrow, **24.B.**Bartok 10 Kolay Parça No:1 Peasant Song, **25.H.** Purcell Air Re Minör, **26.N.** Gretschaninoff Çocuklar İçin Farewell Mi minör, **27.N.** Kabalewsky Çocuklar İçin Mi minör, **27.H.**Purcell Minuet in A minor La minör, **28.B.**Bartok Çocuklar İçin No:1 Fa majör, **29.B.** Bartok The First Term at the Piano No:10 Folk Song Fa majör, **30.D.** Kabalewsky 24 Çocuk Parçası Op.39 Follow the Leader Sol majör, **31.F.** Burgmüller Arabesque La minör, **32.N.** Gretschaninoff Çocuklar İçin After the Ball Si minör, **33.J.S.** Bach Minuet Sol Majör No:4, N. Gretschaninoff Çocuklar İçin In the Woodland Glade Fa majör, **34.L.** Papp Valse Sol Minör, **35.J.S.** Bach Minuet Sol Minör, **36.N.** Gretschaninoff Çocuklar İçin The Little would-be man, **37.J.S.** Bach Minuet La Minör, **38.C.**Gurlitt Fırtına, **39.L.** Streabbog Op.105 Vals No:1 Do Majör,**40.** R.Schumann No:8 “Vahşi Atlı”

Önerilen eserlerin kazanımları ve sonrasında teknik çalışmalar verilmiştir. Teknik çalışmalar 1.Basamaktaki 27. Parça itibariyle açıklanmıştır.

Bazı parçaları pekiştirmek adına eş stil özelliği bulunan Türk bestecilerinin “Çocuklar İçin” yazdığı başlangıç piyano eserlerinden seçkilere yer verilmiştir.

Öğrencilerin tüm müzik terimlerini bildikleri varsayılmıştır.

1.Basamak Kazanımları: Sol ve Fa Anahtarında Do-Sol aralığında beş parmak çalışması yaparken bazı temel terimleri öğrenmek, çalışmalar ve etütler sonrasında Do Majör tonunda yazılmış ufak parçalara geçiş. Klasik müzik repertuarından seçme Do Majör tonunda yazılmış eserler tanıyarak öğrencinin seviyesine katkıda bulunmak ve deneyim kazanmasını sağlamak. Böylelikle 2.Basamak repertuarına geçişte karşılaşılabilecek eserleri kavrama kolaylığı sağlamak.

Besteci ve Eserlerin İleri Yaş Piyano Öğrencisine Sağlayacağı Kazanımlar ve Uygulanacak Teknik Çalışmalar

C. Czerny Op.599 No:1: Sağ ve sol elde 1. 3. 5./ 5. 3. 1. parmaklar ile 2. 4. /4. 2. parmakların farklı kombinasyonlarla çalıştırılması. Legato (bağlı) çalma kavramının yerleştirilmesi.

B. Bartók A Unison Piece: Başlığında da anlaşılacağı gibi parça her iki elde de ünison notalardan oluşmaktadır. İki el bir oktav uzaklıkta do notası pozisyonunda iken fa anahtarında nota okuyup, çalmayı kolaylaştırmaktır.

O. Beringer No: 21: Sol el Fa anahtarında sabit pozisyonda kalın notaları çalarken, sağ el farklı tuşlarda pozisyon ve parmak numaraları değiştirerek klavyede farklı oktavlarda çalabilmeyi öğrenmektedir.

O. Bolck Sonatina on Five Notes: Ünison yazılmış parçayı çalarak parmak koordinasyonunu pekiştirirken, diyez ile tanıştırmakta. Bir vuruş içerisinde iki sekizlik notayı çalabilme.

O.Beringer No:22-23: İki oktav uzaklık içerisinde sağ ve sol elde Do-Sol arası 1.-5. /5.-1. parmakları oturtma.

R. Ch.Martin: Etude Melodique: Sekizlik ve dörtlük ünison notalarda iki oktav içerisinde Do-Sol arası 1.-5. /5.-1. parmakları sabitleme.

O. Beringer No:28:Sağ eldeki ezgi devam ederken, sol elde Alberti Bass yürüyüşü ile tanışma.

O. Beringer No:31: Bir vuruşluk sus işaretini tanıtmak. Aynı anda farklı nota ve parmak çalışını kavratma.

J.B. Duvernoy Etüt: Öğrenilen ilk sekiz parçanın pekiştirilmesine yönelik fa ve sol anahtarında iki oktav içerisinde Do-Sol notalarının pekiştirilmesi.

C.H. Wilton Sonatina-Minuet: Sonatina ve Minuet formlarını tanıırken, kesik-vurgulu çalmayı da öğrenme.

A. Reinagle Simple Song: Sağ el baş parmakta do notası

dışında si ve la seslerini de kalına doğru giderek tuşa tanımak. Böylelikle, Do-Sol dışında diğer seslere de gidebilme.

C. Gurlitt Sonatina: Sağ el ve sol elde Do-Sol dışında farklı notalara geçiş yapabilir. Özellikle sol elde orta do tuşundan sonra gelen re tuşunu basma çalışması ile aynı notalara farklı parmak uygulama çalışması parçanın en can alıcı noktalarıdır. Bir önemli nokta da sağ elde aralık (interval) basma ile kendini gösterir. Sağ elde pozisyon olarak beş beyaz tuşa beş parmak yerleşirken başparmağın açılarak bir pes notaya kaydırılması çalışması uygulanmaktadır. Aynı şekilde baş parmak sabit yerinde dururken, sırası gelen 3. 4. ve 5. parmakların pozisyon gereği beklenen tuş dışında çalması üzerine de düşünülmesi gereği doğmaktadır. Sol elde de 5. parmaktan sonra basması gereken baş parmak dışında daha yakın pozisyonda çalma durumu ortaya çıkmaktadır. Bağlı çalma (Legato) tekniğini uygularken şimdiye kadar çalışılan parçalarda en az bir ölçü boyunca işaret görülürken bu parçada bir ölçüde iki ayrı bağ ile ayrılmış nota bileği gevşetme açısından da faydalı olarak görülmektedir.

F. Beyer No:49: Her iki elde sol anahtar ile sekizlik ve dörtlük notaların $\frac{3}{4}$ 'lük ölçü sayısı ile yaklaşık bir oktav içerisinde do majör tonunda pekiştirilmesi. Sol elde çalınan eşlik notaları ise akor basımına hazırlık niteliğindedir.

O.Beringer No:39 (Jean Pierre Duport-(1741-1818)/ Minutet): Sağ elde ince notalarla çalmaya başlama, sol elde pedal sesle tanışma.Sağ elde do notası ile başlamak yerine farklı bir ses ve parmak numarası kullanma durumunun pekiştirilmesi.

R. Schumann Gençlik Albümü / Ekler: For the Very Small: Sol elde akor basma uygulamalarına yönelik çalışma ve akor basma.

C. Czerny Op.599 No:19: Her iki elde de sol anahtarında yazılmış parçada, sağ el do majör gamın çıkıcı ve inici hali ile tanışırken aynı zamanda arpeje hazırlık görülmektedir. Artık beş

parmağın sabit bastığı sesler yerine farklı tuşlara gidebilme durumu için de faydalı bir etüddür. Sol elde ise akor bilgileri pekiştirilmektedir.

O. Beringer No: 65:Sağ ve sol elde inici ve çıkıcı diatonik gamlarda pratik kazanmak. Aralık ve akorlarla gamların pekiştirilmesini sağlama.

O. Beringer No: 51:Sağ ve sol elde inici ve çıkıcı diatonik gamlarda pratik kazanmak. Aralıklarla gamların pekiştirilmesini sağlama.

F. Beyer No:65:Do majör gam çalışmasını iki elde de içeren bir parça. Ancak, bir el inici veya çıkıcı olurken diğer el de tam tersi çıkıcı ve inici olarak hareket etmektedir.

F. Beyer No:66: 6/8'lik zaman ölçüsü ile do majör parça çalmak. Sol elde I.-IV.-V. derecenin pekiştirilmesi ile yer alan armonik yürüyüş ile sağ eldeki melodik yapının bütünleşmesini sağlamak. Parçada ayrıca sağ elde do majör arpej çevrimi içeren ölçüde bulunmaktadır.

F.Beyer No:83: Uzatma bağı ile sağ ve sol elde diatonik gamı farklı oktavlarda pekiştirmek Do majör çıkıcı gamı bir oktav içerisinde iki el olarak çalarken, gene iki el sağ elin çıkıcı, sol elin inici olarak iki el çalmasıdır.

J.B. Duvernoy Op.176 No:1 Etüt: Do majör tonunda, tonu pekiştirmek için sağ elde gam yürüyüşü yaparken sol elde akorlar çalmak.

F. Beyer No:77: Do majör tonunda yazılmış parçada iki tane arıza görülmektedir. Modülasyon ile ilk kez tanışma.

W. Duncombe Sonatin: Üçleme(triole) ile tanışmak. Do majör ton bilgisini sonatin çalarak pekiştirmek. Sağ elde aynı tuşa farklı parmak çalma ve standart parmak numaralarından ayrılma düşüncesinin pekiştirilmesi.

C. Czerny Op.849 No:1: Sol elde uzun tutan bas sesine ek olarak bir vuruşluk notaların tek ve aralık olarak çalması. Böylelikle

sol elde iki ayrı partinin işitilmesi. Sağ elde üçleme notaların pekiştirilmesi. Bu pekiştirilmesi sırasında, sağ elde de iki arı parti duyurulması. İkilik notalar 5. parmak ile tutarken, diğer parmakların üçleme çalması.

A. Biehl Sonatina:Eksik ölçü (Auftakt) kavramı ile tanıştırmak. İki sayfalık bu eserde arıza,aralık, akor, staccato, legato, nüans, çıkıcı gam, tüm notalara farklı parmak numarası gelmesi kavramları pekiştirilmiş olur. Ayrıca decrescendo (sesin küçülmesi) işareti de öğretilmiş olur.

R. Schumann Gençlik Albümü No:5 A Little Piece: Eksik ölçü ile başlayan parçada birinci zamanları vurgulamak göze çarpan verilmesi gereken ilk bilgidir. Sol elde yazılan pedal sesi hafif çalma ve diğer notaların daha belirgin duyurulması çok sessliliği kavrama açısından son derece faydalıdır. Bu parçada pedal ses “sol” notasıdır. Böylelikle parçada iki elde duyulan üç hat bulunur. İlki sağ eldeki melodik hat, ikincisi sol elde eşlik yapan yürüyüş notaları ve pedal ses. Ayrıca sol elde, iki arıza da kullanılmıştır.

Çalışma: Parçayı çalışırken, 3.7.13.ölçülerin öncelikle sıklıkla hem ayrı el hem de iki el tekrarlanması faydalı olacaktır. Bu parçanın pekiştirilmesi sonrasında, Türk bestecisi Ahmet Adnan Saygun’un İnci’nin Kitabı isimli eserinden bir numaralı “İnci” başlıklı parçayı çalmak son derece uygun olacaktır.

B. Bartok Çocuklar İçin 1. Kitap No:1 Children at Play: Sağ el staccato(kesik) çalarken, sol elin legato (bağlı) çalma durumunun öğretilmesi.Aynı zamanda sol elin sağ el tuşlarına yolculuk yapmasının sağlanması ki bu sırada sağ el ile oluşan disonans (uyumsuz) sesler de sıklıkla duyurulmaktadır. Bu disonans seslere alışma durumu parçanın başında 4. ölçüden itibaren re-do yedili aralığın duyurulması ile başlamaktadır. Parça nüanslarla desteklenmektedir.

Çalışma: Bu parçada öncelikle, 10.-16. ölçülerin sıklıkla ayrı

ayrı ve iki el çalınması tavsiye edilir. Sonrasında, 3.ve 4. ölçüler de öncelikle çalışılmalıdır.

R. Schumann Gençlik Albümü No:1 Melody: Melodik sağ el hattına eşlik eden sol el arada pedal seslerin olduğu ölçülerle desteklenir. İleriki ölçülerde, sağ elde iki ayrı hattın duyurulması söz konusudur. Üst parti uzayan sesle devam ederken, alt parti sekizlik notalarla devam eder. Bu parçada basılan tuşun parmak numarası, parmak tuştan kalkmadan farklı bir parmak ile değiştirilmesi bilgisi de verilmektedir.

Çalışma: 4.ölçünün sol eli sık sık çalınmalıdır. Sonra aynı ölçü iki el tekrarlanmalıdır. Parçanın en can alıcı ölçüsü, 8. ölçüdür. Bu ölçü kendi içerisinde ikiye bölünüp, dörtlük notalarla çalışılıp, sonra sekizlik nota olarak tekrarlanmalıdır. 8. ölçünün son iki vuruşunda olan 3 sesi, ayrı ayrı ikişer ses olarak çalışmak son derece yararlı olacaktır. 11.ve 12. ölçüler de ayrı,ayrı ve iki el öncelikle çalışılması gereken ölçüler arasındadır.

C. Czerny Op.599 No:20: Her iki elde sol anahtarında yazılan etüt sağ el staccato ve legato çalma ile gelişirken, sol el Alberti Bass içeriği ile pekiştirilmektedir.

Çalışma: Bu parçada, ilk tekrara kadar 4. ve 7. ölçüler, ikinci tekrarda ise, 13.-14. ve 15. ölçüler öncelikli ve ağırlıklı olarak hem ayrı ayrı hem de iki el çalışılmalıdır.

F. Beyer No:101:Onaltılık nota değerleri ile önce sağ elde sonra sol elde başlayan çalışma, agilite (çabukluk)'ye sahip olma açısından önem teşkil etmektedir. Nüansların bol yazıldığı bu parçada iki elde de hız kazanma amaçlanmaktadır.

Çalışma:20.-24. ölçüler arası öncelikle tekrarlanmalıdır.

C. Czerny Op.599 No: 26:Bileşik zamanda yazılan bu etüt, arpej çevrimlerinin sağ elde öğrenilirken baş parmağın gevşetilmesi bilgisi dikkat çekmektedir. Sağ elin legato, sol el staccato çalma durumu pekiştirilmektedir. Ayrıca, sağ elde yazılan çevrim akorları öğrenmek parçanın hedefleridir.

Çalışma: İlk tekrarda, 7. ölçü, ikinci tekrarda 9.-10., 11.-12. ve 15. ölçüler öncelikli olarak tekrarlanmalıdır.

R. Schumann Gençlik Albümü / Ekler: Doll's Lullaby:Noktalı sekizlik-onaltılık tartımını öğrenciye tanıtır. R.Schumann'ın ileri piyano eserlerinde olduğu gibi bir elde iki melodik hat duyurma prensibi öğrenilir.

Çalışma: İlk ölçüde yazılmış olan iki melodik hattı iki ses ayırmak, dolayısı ile iki eli dört sese ayırıp önce onları kombine ederek çalışmak ve sonrasında ilk ölçüyü öncelikli tekrar etmelidir.

F. Beyer No:103: I.IV.ve V. derecelerde do majör tonunda yazılmış etüt agilite'yi arttırmak açısından faydalıdır. Öneri: Metronomla yavaş tempodan hızlıya doğru adım adım geçiş yapılmalıdır.

J.B.Duvernoy Op.176 No:3 Etüt :Do majör tonunda yazılmış parçada sağ eldeki melodik hat, sol elde I. ve V. derecelerde yürüyüşlerle desteklenir. Böylelikle öğrenci, do majör tonunu oturtmuş olur.

Çalışma: 3.ve 4. ölçülerin geçişi ile, 15. ve 16. ölçülerin geçişi tekrarlanabilir.

C. Czerny Op.599 No:36:Do majör tonunda sağ elde bolca arızalarla yazılmış parça diyez-bemol-naturel seslere öğrencinin hem parmaklarını hem kulağını alıştırmaktadır. Sol el ise hiçbir arıza olmadan Alberti Bass şeklinde bestelenmiştir.

Çalışma: İlk tekrarda, 5.-8. ölçüler arası, ikinci tekrarda ise, 14. ve 15. ölçüler başta olmak üzere tüm ölçülere ağırlıklı olarak bol tekrarlı çalışma uygulanmalıdır.

A. Gedicke Op.36 Kolay Piyano Parçaları No:43: Do majör tonda yazılmış parça, her iki elde de tonun 5. sesi ile başlar. Sol elde si bemol, sağ elde de do diyez ton dışı sesler olarak öğrencinin karşısına çıkar. Sağ el de arpej çevrimi notaların inici olarak finale ulaştırıldığı görülmektedir.

Çalışma:7. 8. 9. ölçüler ile son 4 ölçüyü öncelikli olarak tekrarlamakta fayda vardır.

F. Beyler No:73:Do majör tonunda yazılmış parçada kromatik gam ile birlikte diyez ve naturel bilgisi dışında bemolün de kullanıldığı arızaları pekiştirmeye yöneliktir.

Çalışma: İlk tekrardaki 7.ve 8. ölçüler ile, ikinci tekrardaki son dört ölçüyü öncelikle tekrarlamakta fayda vardır.

F. Burgmüller Etüt Op.100 No:1:Do majör tonu içerisinde do minör armonik gamın arızalarını da tanıtmak parçanın ilk dikkat çeken özelliğidir. Sağ elin iki ayrı melodik hatta bölünmesi durumunun tekrarlanması da bir diğer özelliğidir.

Çalışma: İlk tekrarda, 3. ve 7. ölçüleri, 2. tekrarda 13.,14. ve 15. ölçüleri, son kısımda da 17. ve 21. ölçüleri öncelikli olarak çalışıp tekrarlamak faydalı olacaktır.

C. Czerny Op.599 No:44: Tiz sesleri çalma konusunda egzersiz.Onaltılık değerde notalarla parmak ajilitesini arttırmak. Staccato ve Legato çalmayı pekiştirmek.Akor çalmasını oturtmak.

Çalışma: 2. ve 4. satırları öncelikli olarak çalışmak gereklidir. İlk tekrarda, 7. ölçü ile, 2. tekrarda ise 14. ve 15. ölçüler bolca tekrarlamak faydalı olacaktır.

C. Czerny Op.599 No:33:Öncelikle pes sesleri çalma konusunda egzersiz. Sonrasında klavyede iki elin ünison çalarken oktav uzaklığını arttırmak. Onaltılık değerde notalarla parmak ajilitesine yönelik çalışmak. Staccato ve Legato çalmayı pekiştirmek. Akor çalmasını oturtmak.

Çalışma: İlk tekrarda, 7. ölçü, ikinci tekrarda, 15. ölçü bolca tekrarlanmalıdır. 15. ölçüde, 3.ve 4. vuruşlardaki 7'li akorlarda zorlanma söz konusu ise, önce aralık, sonra beşli akor olarak kombine şekilde tekrarlanmalıdır.

M. Clementi Op.36 Sonatin No:1 III. Bölüm: Sonat formunda yazılmış eser modülasyon, bir elde legato, diğer elde staccato çalımı ve nüanslar ile ilgili pratik kazanılmasını amaçlamaktadır.

Çalışma: 4. ölçü ile 19 ve 20. ölçüler bir elde legato, diğer elde staccato çalınımı pekiştirmeye yönelik öncelikle tekrarlanması gereken ilk ölçüdür. 25.ve 26. ölçüler de aynı nitelikte olduğundan sıklıkla tekrarlanmalıdır. Sol elde bir oktav uzaklıkta kalın sese gitme ve inici arpejleri oturtma açısından 7. ile 54. ölçünün öncelikli olarak çalışılması faydalı olacaktır.

2.Basamak Kazanımları: La minörden başlayarak iki bemollü ve iki diyezli minör tonlarda eserler tanımak. Tek diyez ve tek bemollü majör gamlardan başlıya do majör tonun dışında repertuar oluşturmak. Tüm $\frac{3}{4}$ 'lük eserlerde sol elde, en büyük değerdeki notalar non-legato çalınmalıdır.

Besteci ve Eserlerin İleri Yaş Piyano Öğrencisine Sağlayacağı Kazanımlar ve Uygulanacak Teknik Çalışmalar

L. Köhler At the Spinning Wheel:La minör armonik gamı tanıtmak amacı ile yazılmış bir eserdir. Sol elde hem fa anahtarı hem de sol anahtarı ile sol diyez arızası pekiştirilir. Tekrar eden melodik cümlelerin nüanslar ile kontrast içerisinde duyulması sağlanmaktadır.

Çalışma: 2. ölçünün üçüncü vuruşundan 3. ölçünün üçüncü vuruşuna kadar olan bölüm öncelikle tekrarlanmalıdır. 8.ve 9. ölçüler ile 12. ve 13. ölçüler la minörden do majöre geçiş ve sol elde fa anahtarından sol anahtarına, sol anahtarından fa anahtarına geçişi kolaylaştırmak adına öncelikle çalışılmalıdır.

A. Diabelli Bagatelle:La minör tonunda yazılmış parçada melodik gam da tanıtılmaktadır. Ayrıca La minörün V.derecesi mi minör tonunun melodik gamdaki arızaları do ve re diyez eserde kullanılmıştır. Si bemol sesi parçanın ikinci bölümünde sol elde bir ölçü içerisinde duyurulmuştur. Sağ elin fa anahtarını çaldığı, sol elin sıklıkla iki anahtar arasında gidip geldiği parçada, bu geçişler ile klavyeye hakimiyet güçlendirilmektedir. Sol elin

baştan sona Legato çalması işareti parçanın başında belirtilmiştir. Bir ölçüde bir notaya ton dışı arıza işareti konmuşsa o ölçü bitene kadar naturel konmadıkça arızanın devam edeceği bilgisi de pekişmektedir.

Çalışma: İlk bölümü öncelikle ikişerli ölçüler halinde tekrarlamak gereklidir. 4. ve 5. ölçüler beraber çalışılmalıdır. Sonrasında dörder ölçüler halinde parçanın ilk bölümünü tekrarlayıp, 8 ölçüsünü pekiştirmek mümkün olacaktır. Aynı çalışma parçanın ikinci bölümü olan tekrar işareti sonrası son sekiz ölçü için de uygulanmalıdır.

F. Beyer No: 91::2/4'lük zamamda la minör tonunu pekiştirmek. Son ölçüde la minör çıkıcı melodik gamı tanıtılmaktadır. Sol elin iki ayrı partiye ayrılması çalışması vardır. La minörün ilgili majör gamı do majöre geçiş ölçüleri bulunmaktadır. Nüanslar ile minör ve majör tonların tını farkı kavratılmaktadır.

Çalışma:3. Ölçüde sol eldeki re notasını pekiştirmek için öncelikle tekrarlanması önerilir. Sonrasında sıra ile 8.ve 9. ölçüler, 15. ve 16. ölçüler ile 23. ve 24. ölçüler öncelikle bol bol tekrarlanmalıdır.

W.F. Bach –Air:La minör tonunda yazılmış eserde “Air” kavramı ¾'lük zaman içerisinde dolaplar ile pekiştirilmektedir. Nüansların az kullanıldığı eserde, la minör armonik gam, la minör melodik çıkıcı gam arızaları ile si bemol ve do diyez arızaları re minör tonunun seslerine kısa bir ziyaret yapmaktadır.

Çalışma: Öncelikle 4. ölçü tekrarlanmalıdır. 7.ve 8. ölçüler dolaplar ile 15. ve 16. ölçüler dolaplar ile çalışılmalıdır. 9.ve 10. ölçüler pekiştirildikten sonra, 12. ölçü de bolca tekrarlanmalıdır.

L. Mozart Allegretto: “Non-legato” ve “Da Capo al Fine” terimlerinin tanıştırıldığı parça aynı zamanda “Sebare” çalmayı öğretmektedir. Noktalı dörtlük nota değerlerinin karar tonlarına geçiş ölçülerinde kullanıldığı görülmektedir. Staccato ve Legato notaların arka arkaya çalınması ile cümle bağları oluşturulmuş-

tur. Eserde parmak numaralarının aynı notada değiştirildiği, ar-
dışık notalarda ise sırası gelen parmak numarası dışında farklı
numaraların kullanılmasının çalıştırıldığı gözlemlenmektedir.

Çalışma: 6.ve 7. ölçüler öncelikle tekrarlanmalıdır. 10.11.ve
12. ölçülerin sol eli pekiştirilmelidir. Son iki (15.ve 16.ölçüler)
de ayrıca çalışılmalıdır.

J. Krieger Menuet La Minör: Cantabile teriminin tanıştırıl-
dığı parça Menuet formunda yazılmış iki tekrarlı bir parçadır.
Süsleme işaretinin de kullanıldığı eser, la minör armonik gamda
yazılmıştır.

Çalışma: Tüm sol eli ayrı olarak çalmak öncelikli çalışma ol-
malıdır. 7. ve 8. ölçüler, 15.ve 16. ölçüler ve son olarak 22. 23. ve
24. ölçüler bol bol tekrarlanmalıdır.

F. Beyer No: 93:La minör tonunda eser çalmayı pekiştirmek.
Sağ elde melodik la minör gamın çıkıcı ve inici çalmırken deği-
şen arızaları kavratmak. 6/8'lik bileşik zaman fikrini oturtmak.
Bir el bir sekizlik çalarken, diğer elin iki onaltılık çalabilme rit-
mik kalıbını öğretmek olarak amaçlar sıralanabilir. Ayrıca aynı
notaya farklı parmak basma durumu sağ elde çalıştırılmaktadır.

Çalışma:2. 3. ölçüler, 7. 8. ve 9. ölçüler, 11.12.ölçüler, 13.
14. ölçüler ayrı ayrı tekrarlanabilir.15. ölçü ise yarıya bölünerek
pekiştirilmelidir.

J.B. Lully- The First Minuet Re Minör:Dünyada baskısı ya-
pılmış ilk “Menuet” olarak kabul edilmektedir. Re minör armo-
nik gamı pekiştiren eser, V.derecenin sansibl (bir tonun yedinci
sesi)’ine kısa bir ziyarette bulunur. Auftakt ile başlayan parça
¾'lük Menuet formunda yazılmıştır. Parçada “Puandorkt” işareti
öğretilmektedir.

Çalışma: Bu parçada bazı ölçüler arası geçişlerin eksik ölçü
kavramının pekişmesi açısından bol tekrarlanması faydalı ola-
caktır. Eksik ölçü ile 1. ölçü, 5. ve 6. ölçüler ile 13. ve 14. ölçüle-
rin öncelikle çalışılması gereklidir. Sonrasında tekrarlanması ge-

reken ölçüler, 3. ve 4. ölçü, 9. ve 10. ölçü ile 16. ve 17. ölçülerdir.

L.V. Beethoven Russian Folk Song :Sol majör tonundaki eser, hızlı tempoda yazılmıştır. Sağ elde bağlı ve bağısız notalara, sol el bağlı notalarla eşlik eder. Sol eldeki yürüyüş yakın notalarda alışılmışın dışında parmak numaraları kullanılmasını pekiştirir. Aynı melodik temanın ikinci tekrarında ilkinin zıttı nüanslar yazılmıştır.

Çalışma: Sol elin öncelikli olarak tek başına çalınması bas partisinin yürüyüşünü kavrama açısından faydalı olacaktır. 7.8. ölçüler, 12.13. ölçüler ve son iki ölçünün öncelikle pekiştirilmesi gereklidir. Sonrasında, her bir tekrar işaretine kadar olan iki bölüm sekizer ölçü olarak sıkça tekrarlanabilir.

I. Pleyel Minuet: Do majör olan parça orta bölümde fa majör tonuna donanımda değişiklik yapılarak geçilmektedir. Da Capo al Fin işareti ile do majör olan bölüme geçilmektedir. Sol majör tonuna yapılan modülasyon ile fa diyez sesi duyurulmaktadır. Modülasyon sonrası. sol majörün V derecesine yapılan ziyaret ile do diyez sesi verilmektedir. Bu parça ile do majör tonun IV. Derecesi fa majör ile tanışılmış olur. $\frac{3}{4}$ 'lük parçada staccato ve legato notalar sıklıkla yazılmıştır. Parçanın bir özelliği de 9.ve 10. ölçüler ile 11. ve 12. ölçülerin sekvens olmasıdır.

Çalışma: Öncelikle 2.ve 3., 7.ve 8., 14.ve 15., 23. ve 24., 31. ve 32. ölçüler geçişleri pekiştirmek açısından tekrarlanmalıdır. 9.ve 10. ölçüler ile 11. ve 12. ölçüler sekvens olduğundan ayrıca çalışılmalıdır.

L. Mozart Minuet: Re minör Menuet formunda yazılmış eser, mi bemol arızasını tanıtmaktadır. Da Capo al Fine işaretinin olduğu parçada, la minöre modülasyon yapılmaktadır. Aynı notada uygulanan parmak değişiklikleri ile sırası dışında parmak numarası kullanma durumu bu parça ile pekiştirilmektedir.

Çalışma: İlk dört ölçü öncelikle tekrarlanmalıdır. 10.11.ve 12. ölçüler sık çalınarak pekiştirilmelidir. 15.16. ve 17. ölçüler ile 19. ve 20. ölçüler bolca çalınmalıdır.

J.S. Bach Minuet:Re minör yazılmış parça J.S. Bach'ın Anna Magdalena Bach Albümünde yer almaktadır. Sansibl sesi hemen duyurulduğu parça, dolaplardan oluşmaktadır. La minör melodik gamın çıkıcı olarak kullanıldığı ölçüler birbirini taklit eder adeta kanon olarak duyurulur.İlk tekrar işaretinden sonra, iki ölçülük sekvens motifler bulunmaktadır.

Çalışma: Parçayı ilk tekrar ve ikinci tekrarda dörder ölçülük bölümlere ayırarak çalışmak son derece faydalı olacaktır.

J. Hook- Tempo di Minuetto:Do majör parça, sağ elde çoğunlukla sekizlik notalarda yazılmış ikişerli legato gruplardan oluşmaktadır. Bu ikişerli grupları çalarken, ilk notada bileği aşağı ikinci notada yukarı doğru hafif hareketlendirmek doğru tınıyı çıkarmak açısından faydalı olacaktır. Legato dışındaki tüm sesler staccato çalınmaktadır.

Çalışma: Tüm ikişerli grupları doğru bilek hareketi ile sağ elde tek başına tekrarlamak iki el çalışma öncesi gereklidir.İlk tekrarda ilk dört ölçüyü, ikinci tekrarda da 13.14.15.ve 16. ölçüleri çalmak faydalı olacaktır.

F.J. Haydn Minuet :Sol majör tonunda yazılmış parça, Auftakt ile başlar. 8. ölçüde Apojatür ses bulunmaktadır. İlk sesin kuvvetli çalınıp bir sonraki sesin hafif çalınması kuralı pekiştirilmiş olur. Sol majör tonun V. derecesine ziyaret parçanın hemen 8. ölçüsünde gerçekleşir. Sonrasında esas tona dönmeden, la minöre kısa bir ziyaretten sonra ana tona dönüş gerçekleşir. Bu parçada sağ elde sondan bir önceki ölçüde üçleme bulunmaktadır. 9. ve 10. ile 11. ve 12.ölçüler sekvens yazılmıştır. 10. ve 12. ölçülerde de dominant yedili akor sesleri sekizlik nota olarak tek tek duyurulmuştur.

Çalışma: Bu parça dörder ölçülük bölümlere ayrılarak bolca tekrarlanmalıdır.

L. Mozart Minuet:Fa majör tonunda yazılmış parça, ilk tekrarında da fa mjör tonunda karar kılar. İkinci tekrarda sol elde

oktavlar çalınmaktadır.3/4'lük parçada nüanslar ile tekrar eden motifler yankı tesiri yapmaktadır. Sol el I.,IV.ve V.derece seslerle beslenmektedir.

Çalışma: Öncelikle 7.ve 8. ölçüleri tekrarlamak faydalı olacaktır.

J.P. Rameau Minuet in Rondo Form:Rondo formunu tanıtmaktır. Bu formda ana tema en az iki olmak üzere ara cümlelerden sonra, tekrar tekrar duyurulur. Do majör tonunda yazılmış parçanın ikinci tekrarında sol majör tonuna kısa bir ziyaret vardır. Formu "Rondo"olduğu için parçanın ilk tekrarına kadar olan melodik hat son sekiz ölçüde aynı şekilde tekrarlanır. 15. ölçüde sol el iki ayrı partiye bölünmüştür. Eser "poco ritardando" terimi ile bitirilmektedir.

Çalışma: 1. 4. ölçüler arası, 5. 8.ölçüler arası, 9.12.ölçüler arası ve 13.16.ölçüler arası tekrarlanmalıdır.

J.S. Bach Sol Mjör Menuet :Menuet formunu benimsetmek amaçlı 32 ölçülük 3/4'lük bir eserdir. Bu sol majör eserin ikinci tekrarında re majör tona kısa bir ziyaret söz konusudur. Parçanın ilk tekrarında dört notanın üzerinde süsleme işaretlerinden mordan konulmuştur. Son tekrarında ise, 30. ölçüde mordan işareti konmuştur. Ayrıca, 8. ölçüde çarpma işareti vardır. Ancak Barok dönem nedeni ile sekizlik nota olarak çalınması uygun olmaktadır. 25. 26. ve 29. ölçülerde ise sol el iki ayrı partiye ayrılmıştır. Menuet formunu oturtmak için en ideal parçalardan biri olarak tüm dünyada en bilinen eserlerdendir.

Çalışma: Bach eserlerini ayrı el çalışmak her zaman öncelikle tercih edilmelidir. İlk sekiz ölçüyü pekiştirmeden önce, 7. ve 8. ölçüler tekrar tekrar çalışılmalıdır. İlk tekrarın son sekiz ölçüsünü çalışmadan, 13. ve16. ölçüler arası bolca çalınmalıdır. İkinci tekrarda, 21.ve 24. ölçüler arası bolca tekrarlanmalıdır. Ardından ikinci tekrarın ilk sekiz ölçüsü pekiştirilmelidir. 25. ve 26. ölçüler ise sağ çalınırken sol elin iki ayrı partisinin ayrılarak çalışılması

ile tekrarlanmalıdır. Sonra bu iki ölçü, yazıldığı gibi çalınmalıdır. En son olarak son dört ölçü ayrıca çalışılmalıdır.

S. Maykapar Minuet :Fa majör tonunda yazılmış eser, 36 ölçüden oluşmaktadır. Dört ölçülük motiflerden sonra, 12 ölçülük üç ayrı bölümden oluşur. Son bölümde tema sol elde duyurulmaktadır. Sağ el ise eşlik yapmaktadır. Nüansların, legato ve staccato çalışmaların bolca olduğu eserde, pedal işareti de bulunmaktadır. Sağ pedal işareti çok sık yazılmamakla beraber üçüncü ve birinci zamanlarda yazılmıştır.

Çalışma: Dörder ölçüler halinde baştan sona tekrarlanıp pekiştirildikten sonra ilk 12 ölçü çalışılmalıdır. Diğer oniki ölçülerde aynı tekrarlarla çalışılmalıdır.

B.Bartok Çocuklar İçin 1. Kitap For the Left Hand:Modal tonda yazılmış eser, sol elde tekrar eden beşli aralıktan oluşmaktadır. 2/4'lük parçada sağ el aynı temayı tekrarlarırken, sol el "rela" aralığından başlayarak üçlü ve dörtlü aralıklarla hareketini sürdürmektedir. Uzatma bağı ve tenuto seslerin bulunduğu eserde ritmik dinamizm sürekliliğini koremektedir.

Çalışma: Bu parçayı çalan öğrenci Türk bestecisi Ekrem Zeki Ün'ün "Çocuklar İçin" kitabından "Masaldaki Atlı" isimli eseri de öğrenebilir. "Masaldaki Atlı" isimli eserde bemol arızaları sıklıkla yazılmıştır. 19.ve 24. ölçüler arası ile 45.ve 48. ölçüler arası tekrarlanmalıdır. Böylelikle sol eldeki değişen aralıklara daha kolayca uyum sağlanır.

D. Kabalevsky Op.39 No:13 Vals:Parça re minör tonundadır. Auftakt ile başlayan eser 3/4'lük vals temposunda yazılmıştır. 3. zamanlarda sol elde bir vuruşluk es (sus) bulunmaktadır. Re minör tonunun donanımında yazılan arızası si bemol parçanın sonuna doğru sol eldeki aralık notalarda bir kez, sağ elde ise eserin sondan beşinci ölçüsünde kullanılmıştır. Buna karşın eserde kullanılan ilk arıza fa diyez olup, ton dışı re diyez ve sol diyez gene sol el eşlik notalarında yazılmıştır. Sağ elde ise re minör tonunun

armonik çıkışı olan si naturel ve do diyez sesleri melodik hatta duyurulmuştur.

Çalışma: 8. 9. ölçüler, 12.13. 14. ve 15.ölçüler, 16.17. ölçüler, 22.23.24.ölçüler, 26.27. ölçüler ve son dört ölçü öncelikle olarak tekrarlanmalıdır.

Beringer No:50 (F. Schubert Vals):Fa majör tonunda yazılmış $\frac{3}{4}$ 'lük parça vals temposunu oturtmak ve arızaları pekiştirmek için çalışılmalıdır. Donanımda si bemol yoktur. Ancak parçanın içerisinde si bemol kullanılır ve eser fa sesinde başlayıp fa sesinde biten tonal bir parçadır. Auftakt başlayan eser, beşinci sesle başlarken kromatik bir geçiş kullanır. Sonrasında bu kromatik geçişler sekvenslerle beslenerek diğer tonlara kısa bir ziyaret yapıp fa majöre geri döner.

Çalışma: Öncelikle 8. ölçünün son vuruşundan başlayarak, 10. ölçünün ilk vuruşuna kadar bolca tekrarlanmalıdır. Sonrasında, 10.11. ve 12. ölçüler ile çalışılmalıdır. 7. ölçü ayrı el ve iki el tekrarlanıp öğrenildikten sonra, 6. ve 7. ölçüler pekiştirilmelidir.

B. Bartok Çocuklar İçin 1. Kitap No:3 The Lost Doll:Modal yazılmış parça, modal dizide yer alan fa diyez arızasını sıklıkla duyurmaktadır. Karar sesinin 1.3.5. seslerinin duyurulduğu eser, IV.dereceye de ziyarette bulunur. Sağ eldeki uzatma bağı, sol elde I-IV yürüyüşlerinin algılanmasını kolaylaştırır. Eserde nüans tanımları ve pedal işaretleri de bulunmaktadır.

Çalışma: Önce sol eli tek çalmak yürüyüşleri anlamak açısından gereklidir. 15. ve 18. ölçüler arasını öncelikle tekrarlamak faydalı olacaktır.

B. Bartok Çocuklar İçin No:8 Sorrow: La minör tonunda yazılmış parçada sol elde I-V yürüyüşleri izlenir. Do majöre kısa bir ziyaretten sonra parça la minörde ilk yarısına ulaşır. Ulaştığı ölçüy gelirken sol eldeki aralıklar iki ayrı partiye bölünür. İkinci yarıda sağ eldeki melodik hat aynı olmakla beraber sol el, aynı eşliği bir vuruşluk es ile zayıf zamanda duyurur. Parçanın sonu

piu piano nüans tanımı ile bitirilir.

Çalışma: 7. ve 8. Ölçüler ile parçanın son dört ölçüsü öncelikle çalınıp tekrarlanmalıdır.

B. Bartok 10 Kolay Parça No:1 Peasant Song: Mi ve si dışında tüm siyah tuşların kullanıldığı parça do diyez ile başlayıp aynı ses ile biter. 2/2'lik ölçü sayısı ile yazılmış parçada sonlara doğru 3/2'lik ölçü sayısı sadece bir ölçü için yazılmıştır. Piano tanımının hiç kullanılmadığı parça çoğunlukla forte tanımının dereceleri piu f ile şekillenmiştir. Pedal olan parça baştan sona ünison yazılmıştır.

Çalışma: Parçada üç adet tekrar işaretli bitirme işareti bulunmaktadır. Her biri ayrı ayrı tekrarlanarak parça oturtulur.

H. Purcell Air: Re minör tonunda yazılmış eser, iki bağımsız bölümden oluşur. İlk bölüm re minör de karar kılarken ikinci bölüm ilgili majör gam olan fa majörden başlar. Parça re minör ile sonlanır. Parça toplam 16 ölçü olup, sol elde 10 ölçü iki partili olarak yazılmıştır. Re minör tonu arızaları dışında herhangi bir arıza kullanılmamıştır.

Çalışma: Öncelikle sol el dörder ölçüler halinde bolca tekrarlanıp bas partisi iyice kavranmalıdır. Sol elin iki parti yazıldığı ölçüler iki el üç parti olarak çalınmadan önce, ikişer partili kombinasyonlarla çalışılmalıdır. Sonrasında sekiz ölçüden oluşan ilk bölüm ikiye bölünerek iki el olarak çalışmaya başlanmalıdır. Aynı şekilde ikinci bölüm de sekiz ölçüden olduğundan ikiye bölünerek dörder ölçü iki el pratiği yapılmalıdır.

N. Gretschaninoff Çocuklar İçin "Farewell": Mi minör tonunda yazılmış parçada her iki elde sol anahtarında çalmaktadır. Bir oktav içerisinde çok yakın duran iki el bir akorun seslerini iki ele bölerek birbirlerini tamamlamaktadır. Mi minörün V. derecesinin sansibl sesi la diyez'in duyurulduğu eserde mi minör tonu arızaları dışında başkaca arıza içermemektedir. Sol elin iki parti olarak durulduğu iki ölçü dışında sol el, tek partidir. Crescendo

ve Decrescendo nüans tanımları sıklıkla yazılmıştır.

Çalışma: Parça dörder ölçülük bölümlere ayrıldıktan sonra tekrarlanıp, pekiştirilmelidir.

N. Kabalewsky Çocuklar İçin No:2: Mi sesinde başlayıp, mi sesinde biten parçada fa diyez donanımına yazılmıştır. Ancak parça mi frigyen bitmektedir. İkinci bölümde V.derecesine sol eldeki kromatik geçişlerle ziyarette bulunan eser, I. derecesinde son bulmaktadır. İki elde de sol anahtarı olan eser sağ elin oktavına geçiş yapmaktadır.

Çalışma: İlk olarak parçanın ikinci sekiz ölçülük bölümünden çalışmaya başlamak faydalı olacaktır. Ancak bu kısımda sol eli tek başına sürekli tekrarlamak gereklidir. Sonra iki el olarak ikişer ölçüler halinde çalışılmalıdır. 9. 16.ölçüler arası iki el pekiştirilmelidir. Böylelikle, ilk sekiz ölçülük bölüm de kolaylıkla deşifre edilip öğrenilir.

H.Purcell La minör “Menuet”: La minör “Menuet” 20 ölçülük ABA formunda yazılmış bir eserdir. B bölümü Auftakt ile duyulur. Parçanın sol eli en başından beri iki ayrı partiye ayrılmıştır. Karar seslerinde süsleme işareti bulunmaktadır.

Çalışma: Parçada 5. ve 8. ölçüler arasının sol eli ile B bölümünün sol eli öncelikli olarak tekrarlanmalıdır. Sonra bu kısımlar iki el dörder ölçüler halinde çalışılmalıdır. En son olarak, ilk satır iki el çalışılıp parça pekiştirilmelidir.

B.Bartok Çocuklar İçin 3. Kitap No:1: Fa majör tonunda yazılmış parça 2/4'lük ölçü sayısında yazılmıştır. 30 ölçülük parçada, beş ölçülük sağ el tema altı kez aynı şekilde tekrarlanmaktadır. Buna karşın her temanın tekrarında sol eldeki eşlik altı kez değişmektedir. Mi bemol arızanın sol elde kullanıldığı eserde nüans tanımları da bulunmaktadır.

Çalışma: Parçanın sol eli baştan sona çalınıp kavrandıktan sonra, beşer ölçülük bölümler halinde iki el tekrarlanıp, pekiştirilmelidir.

B. Bartok The First Term at the Piano No:10 “Folk Song”: 2/4’lük fa majör parça dört ölçülük sol el eşlikle giriş yapar. Sonrasında sekiz ölçülük tema duyurulur. Orta bölüm sekiz ölçülük birbirini tekrar eden kısa motifle dolaba döner. Sonrasında beş ölçü ile parça sonlanır. Parçada nüans tanımları ve pedal işareti de bulunmaktadır.

Çalışma: Sol elde baş parmak ile çalınan do sesi pedal ses olup, aralıklardan sonra duyurulmaktadır. Do sesi sabit olduğuna göre, aralıklarla beraber akor oluşturup çalınırsa sol el oturtulur. Her tekrar işareti kendi içerisinde çalınıp pekiştirilmelidir.

D. Kabalewsky 24 Çocuk Parçası Op.39 Follow the Leader Sol majör:: ¾’lük parça baştan sona ayrı el ve staccato çalınmaktadır. Birbirini bir oktav uzaklıkta taklit eden motifler ilk vuruşta genellikle aksan (vurgu) işareti ile belirtilmektedir. Taklit sesler ardı ardına duyurulurken nüans tanımları ile müzik beslenmektedir. Parça sol majör tonundadır.

Çalışma: Parçada bir ölçünün son vuruşundaki nota ile yanındaki ölçünün ilk notası arka arkaya doğru parmak numaraları ile çalınarak ölçüler arası geçiş kolaylaştırılmış olur.

F. Burgmüller Arabesque: İki ölçülük sol el la minör akor girişi olan parça aynı zamanda bir etüttür. Bu melodik etüt 2/4’lük yazılmıştır. Dolaplı olan eser, ilk tekrarda do majöre ziyarete bulunur. Sonrasında la minör tonundan uzaklaşmadan eser A tempo ile ana temaya döner ve esas tonda sona erer. Parçada sf nüans terimi de tanıtılmaktadır.

Çalışma: 15. ve 18. ölçüler arası öncelikli olarak ayrı el ve iki el çalınmalıdır. Sonrasında, 11. ve 18. ölçüler arası iki el tekrarlanmalıdır. A tempo yazan ikinci bölümden sona kadar öğrenildikten sonra parça baştan sona pekiştirilmelidir.

N. Gretschaninoff Çocuklar İçin After the Ball: Si minör parça ¾’lük zamanda yazılmıştır. “Noktalı sekizlik-onaltılık” ritmik pasajların bulunduğu parçada sansibl ses sıklıkla duyurulmakta-

dır. Orta bölümde ilgili majör gama ziyaret yapıлып, si minörün V. derecesi ile bölüm bitirilmektedir. Parça ilk temanın duyurulduğu sekiz ölçülük giriş bölümü ile sonlandırılır.

Çalışma:3.ve 4. ölçüler öncelikle tekrarlanır. Sonrasında tüm sekiz ölçü çalışılmalıdır. Orta bölüm ise, sol el staccato, sağ el legato olarak yazıldığından, önce ayrı el tekrarlanmalıdır. İki el çalışılırken de ikişer ölçülük bölümler olarak çalınıp, pekiştirilmelidir.

J.S. Bach Minuet No:4:Sol majör Menuet $\frac{3}{4}$ 'lük zaman içerisinde yazılmış bir parçadır. 1. zamanın kuvvetli olduğunu belirterek çalınması gereklidir. Bu Menuet'in diğerlerinden farkı sağ eldeki giriş temasının sol elde aynı tonda tekrar edilerek kontrpuan müzik yazısının benimsetilmesi olarak ifade edilebilir. İkinci tekrarda ilgili minör gamı ile devam eden eser, sol majörün V. derecesi ile ana tona döner ve parçanın ilk bölümünün son sekiz ölçüsü ile sonlanır. Parçada kadansların IV. derecesi üzerinde sağ elde üçleme notalar kullanılmaktadır.

Çalışma: Öncelikle ayrı el çalışılmalıdır. 13.-16. ölçüler öncelikle tekrarlanmalıdır. İlk bölümün son sekiz ölçüsü pekiştikten sonra parçanın ilk tekrar işaretli bölümü çalışılmalıdır. İkinci tekrarda 17. ölçü itibarı ile ilk sekiz ölçülük kısım, ikiye bölünmeli ve dörder ölçü olarak oturana kadar tekrarlanmalıdır. Böylelikle 17. ve 32. ölçüler arası da aynı sistemde pekiştikten sonra 16 ölçülük ikinci bölüm bir bütün olarak çalışılmalıdır.

N. Gretschaninoff Çocuklar İçin In the Woodland Glade :Fa majör parça $\frac{4}{4}$ 'lük zaman içerisinde yazılmış, çoğunlukla staccato bir eserdir. Sol elde do diyez arızasının bir kere kullanıldığı eserin ilk kısmı V. derecede (do majör) son bulur. Nüans tanımları dışında accelerando müzik terimi de parçada geçmektedir.

1. zamanın vurgulanması gereken auftakt ölçü ile ikinci bölüm başlar. Parçada sağ eldeki melodinin sol ile devam ettirilmesini ifade eden sağ eldeki notadan sol ele uzanan bir çizgi de bulunmaktadır.

Çalışma: Önce sol elin çalınıp, keşfedilmesi gereklidir. İkinci bölümün sağ eli ise, 1.zamana vurgu verilerek çalışıp pekiştirilmelidir. Sonrasında iki el tekrarlanmalıdır. 4. ölçünün son vuruşundan başlayarak, ikinci bölüme kadar önce sağ el çalınmalı sonra iki el aynı ölçüler pekiştirilmelidir. İlk sekiz ölçü iki el öğrenildikten sonra, son altı ölçü aunftakt notadan başlayarak iki el tekrarlanmalıdır.

L. Papp Valse :Parça $\frac{3}{4}$ 'lük zamanda yazılmıştır. Sol sesi ile başlayıp aynı seste biten başına herhangi bir değiştirici işaretin konmadığı parçada, ölçüler arasında si bemol arızası bulunmaktadır. Böylelikle eserin Modal yazıldığı düşünülmelidir. Uzatma bağlarının olduğu parçada Segno işareti verilmiştir. Nüans tanımları da kullanılmıştır.

Çalışma: Öncelikle uzatma bağının başladığı üçlük notalar ile bittiği dörtlük notaların olduğu ölçüler iki el çalınmalıdır.

J.S. Bach Minuet: Sol minör tonunda yazılmış $\frac{3}{4}$ ' lük parçada tonun arızaları dışında bir sese rastlanılmamaktadır. Süsleme işaretlerinin de olduğu eserde nüans tanımları ve rallantendo işareti de verilmiştir. İlk tekrarda ilgili majör gamı si bemol majör gama geçiş yapan parça, ikinci tekrarda aynı tonda devam ederken son sekiz ölçüsünde ana tonuna dönüş yapmaktadır.

Çalışma: Öncelikle sol el tek başına çalınıp iyice öğrenilmelidir. İlk tekrarın son dört ölçüsü sıkça çalınmalıdır. 9. ve 16. ölçüler arası pekiştikten sonra, ilk 16 ölçü çalınmalıdır. İkinci tekrar önce dörder ölçü, sonrasında sekizer ve en sonda tüm 16 ölçü olarak çalınıp tekrarlanmalıdır.

N. Gretschaninoff Çocuklar İçin The Little would-be man: $\frac{3}{4}$ 'lük zamanı verirken portedeki boşluğa $\frac{6}{4}$ 'lük yazan besteci, yorumcuya ikişerli ölçü olarak eseri düşünme fikrini vermektedir. Parçada mi bemol sesinin farklı bir arıza kullanılması dışında ton dışı bir arıza bulunmamaktadır. Fa majörün V.derecesine yapılan modülasyon ikinci bölümde yer almaktadır. Sol elin iki ayrı parti-

de yazıldığı ölçülerle beraber sol elde akor seslerin de kullanıldığı görülmektedir. Parça ilk kısmın son sekiz ölçüsü ile sona erer.

Çalışma: Sekiz ölçülük bölümler halinde parça ayrı el ve iki el çalınarak tekrarlanmalıdır.

J.S. Bach La minör Minuet: La minör $\frac{3}{4}$ 'lük parça aiftakt ile başlar. Bu aiftakt hissi parçanın sonuna kadar verilmektedir. Son sekiz ölçüde süslemelerin sıkça kullanıldığı görülmektedir. Eserin bir diğer önemli özelliği ise, sağ elde duyurulan temanın sol elde kanon şeklinde tekrarlanmasıdır. Parça ikinci tekrarda do majöre kısa bir ziyaret yaparak son bölümdeki kromatik geçişlerle ana tonuna geri döner.

Çalışma: 20. ölçünün son vuruşundan başlayarak, 25. ölçünün ilk ikinci vuruşuna kadar olan bölümü ayrı el ve iki el önce ikişer ölçü olarak sonra dört ölçü olarak tekrarlamalıdır. 12. ölçünün son vuruşundan başlayarak 17. ölçünün ilk vuruşuna kadar iki el, 17. ölçüden başlayarak 21. ölçüye kadar iki el bolca çalmalı. 12. ölçünün son vuruşundan 21. ölçüye kadar pekiştirmelidir. Sonrasında, 12. ölçünün son vuruşundan başlayarak, parçanın sonuna kadar tekrar tekrar çalışılmalıdır. Parçanın en başını çalışmak sona kalmalıdır. Böylelikle, ilk 12 ölçü rahatlıkla iki el deşifre edilip çalınacaktır.

C.Gurlitt Fırtına:Re minör parça, sağ eldeki eşlik girişinden sonra sol elde aiftakt ile temanın duyurulmasına başlar. Tema iki ölçü sürer. Bu parçada sağ eli hafif çalıp, sol eli belirgin çalma durumu söz konusudur. Eserde sol pedalın yazıldığı görülmektedir.(Una corda-Tre corda). Nüans tanımları ile parçanı melodik teması beslenmektedir.

Çalışma: Sol eli ayrı olarak çalınmalıdır ki melodik hat iyice belirginleşsin. İkişer ölçülük bölümler olarak iki el çalınmalı, sağ elin son derece hafif, silik ses ile eşlik yapmasına çalışılmalıdır. 3.5.7. ve 9. ölçülerde sol eldeki geçişleri pekiştirmek açısından ayrıca iki el tekrarlanabilir.

L. Streabbog Op.105 Vals No:1: Sol majör Vals temposunda-

ki parça $\frac{3}{4}$ 'lük zamanın pekiştirilmesi son açısından derece uygundur. Uzatma bağı, dolap, segno işaretleri, nüans tanımları ile staccato-legato çalım tekniği bugüne kadar öğrenilen bilgilerin kısa bir tekrarı niteliğindedir. Kısa bir do majör yazılıp, değıştirci fa diyez işaretinin naturel duruma getirilmesi bilgisi de parçada yer almaktadır. Sağ elde farklı olarak bitişik akor sesler duyurulmaktadır.

Çalışma: İlk bölüm iki el pekiştirildikten sonra, ikinci bölüm çalışılabilir.

R.Schumann No:8 “Vahşi Atlı”: La minör parça iki elde de staccato yazılmıştır. Sadece sforzando teriminin yazıldığı notalar bağı olarak çalınmaktadır. Sağ elde auftakt ile başlayan melodik hat sol elde yarım vuruşluk aralık ve akorlarla desteklenmektedir. Parça ikinci bölümünde doğrudan do majör başladığında bu sefer melodik hat yer değıştirerek sol ele auftakt ile başlayarak geçmiştir. ABA formunda yazılan eser, ilk temanın aynı şekilde duyurulması ile son erer.

Çalışma: Bu parçada ayrı el çalışmak son derece önemlidir. Öncelikle 3. ve 4. ölçüler ile 7. ve 8. ölçüler iki el tekrarlanmalıdır. Sonra ilk tekrara kadar, en baştan iki el pekiştirilmelidir. Do majör yazılan kısmın sol eli mümkün olduğunca çok tekrarlanmalıdır. 12. ölçü ise öncelikle önem verilmesi gereken ölçüdür. Bu ölçü pekiştirildikten sonra, 11. ve 12. ölçüler birlikte çalışılmalıdır. 15. ve 16. ölçüler iki el tekrarlandıktan sonra tüm do majör kısım çalışılıp, oturtulmalıdır.

D. Shostakovich Çocuklar İçin 6 Parça –Vals: Vals temposunu kavratmak. La minör tonunda yazılmış eserde ton dışı bemol seslerde kullanılmıştır. Bu ton dışı sesler her iki elde de kullanılmıştır. Uzatma bağı işaretinin olduğu el dışındaki diğer eldeki notanın 1. zamanda kuvvetli çalınması fikri benimsetilmektedir. Sağ elde basılan bir notanın parmak tuştan ayrılmadan ses uzarken parmak değıştirmesi de parçada verilen önemli bir bilgidir.

Çalışma: İlk ve 2. ölçünün 1. zamanı vurgulamak açısından öncelikle tekrarlanması önemlidir. 9. ölçüde sağ eldeki arpej geçiş ile 10. ölçüdeki aynı notada parmak değişimini pekiştirmek açısından bolca tekrarlanması önerilir. 19. ve 29. ölçüler arası önce ayrı el, sonra iki bol bol tekrarlanmalıdır ki ton dışı bemol sesleri kavramak kolaylaşsın. Son iki ölçü ise iki elde duyurulan karar tonundaki arpejleri pekiştirmek açısından çalışılmalıdır.

SONUÇ

İleri Yaş Öğrencileri Başlangıç Piyano Eğitimi Repertuar Önerisi, Kazanımlar ve Uygulanacak Teknik Çalışmalar 1 isimli çalışmada erken yaş piyano öğrencilerinden ziyade, ileri piyano yaş öğrencileri düşünülmüştür. Piyano repertuarı çok geniş olmakla beraber önemli olan öğrencinin kat edeceği yolda doğru adımları atmasını sağlamaktır. Piyano öğrenmek isteyen kişi ne kadar çok egzersiz yaparsa o kadar çabuk hedefine ulaşabilir. Bu nedenle seçilen parçalar hem öğrencinin ilgisini çekmeli hem de bir sonraki aşamayı merakla beklemesine yol açmalıdır.

Her ne öğrenilse öğrenilsin formal eğitimin olmazsa olmazı müfredattır. Belirli bir seviyeye ulaşmak için adım adım ilerlemek gerekir. Bu bağlamda piyano eğitiminde de basamaklandırma yapılması esastır.

Ülkemizde “basamak” sistemini içeren iki kitap bulunmuştur. Bu kitapların başlangıç önerileri detaylı bir biçimde açıklanmıştır.

Sonrasında alternatif piyano başlangıç eğitimi basamak önerisi sunulmuş ve bu önerilen eserlerin öğrenciye sağlayacağı kazanımlar aktarılmıştır. Çalışma kapsamında başlangıç seviyesi için ilk iki basamak oluşturulmuş toplam 82 parça detaylı olarak anlatılmıştır. İlk basamakta ilk 26 parça için çalışma önerisi oluşturulmamıştır. 27. parça itibarıyla ikinci basamaktaki toplam 40 parçanın hepsine çalışma önerisi eklenmiştir.

Sonuç olarak, tasarlanan basamakların piyano için bir başlangıç olduğu düşünülerek, ileriki basamaklar için aydınlatıcı olacağı öngörülmektedir. Bu sistemi uygulayan eğitimci ve ileri yaş öğrencilerinin keyifle ve alt yapısı sağlam ilerlemesi dileğimizdir.

1. KAYNAKÇA

2. Bartok,Bela(1947). For Children Vol.1 Boosey&Hawkes.London.
3. Bartok,Bela (1947). For Children Vol.2 Boosey&Hawkes.London.
4. Bartok,Bela (2017). The First Term at the Piano.Boosey&Hawkes. London.
5. Beringer, Oscar (1906). A Complete Pianoforte Tutor, Practical and Theoretical, Bosworth & Co.
6. Beyer, Ferdinand., 1980. Scuola Preparatoria Del Pianoforte Op. 101, Pozzoli. Milano, Italie.
7. Burgmüller, Friedrich. 25 Leichte Etüden. Ruthardt.
8. Clementi, Muzio. Sonatin Albümü Op.36 Ricordi.Milano.
9. Czerny,Carl. Op.599.Altuğ Müzik.İstanbul.
10. Czerny,Carl. Op.849.Altuğ Müzik İstanbul.
11. Çimen,Gül; Ercan,Nevhiz (2010) Piyano Albümü.Arka-
daş Yayınevi.Ankara.
12. Gezek, Didem., Gezek, Elvan (2008). Piyano Çalmayı Öğreniyorum, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
13. Gökbudak,S; Çimen, Gül; Ercan, Nevhiz; Karakelle, Sibel; Aziz, Gülnara; İkinci ,Hatice; Györffy Demirova, Güler; Demirtaş, H.Ozan; Gün, Elmas (2013). Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar.Pegem Akademi, Ankara.
14. Gretchoninov, Alexander. Children's Book.Op.98 Schott. Germany.

15. Kabalevski, Dimitri (1987). Album of Pieces for Children, Ricordi, Milano.
16. Maykapar, Samuel (1993). Biryul'ki, Kompozitör Basımevi, Moskova.
17. Pamir, L. Çağdaş Piyano Eğitimi.Beyaz Köşk (Müzik Sarayı) Yayınları No:2 İstanbul.
18. Savaş,Mesruh (2018).Batı Müziğinde Form ve Analiz. Müzik Eğitimi Yayınları.Ankara.
19. Saygun, A.Adnan (1952). İnci'nin Kitabı, Southern Music Publishing Co. Inc., U.S.A.
20. Schumann,vRobert. Gençlik Albümü Op.68.Altuğ Müzik.İstanbul.
21. Shostakovich, Dimitri. Dances of the Dolls. Boosey &Hawkes.London.
22. *The Joy of First Classics Book 2*(1989) Edit.Denes Agay. Yorktown Music Press. NewYork.
23. Ün, Ekrem Zeki (1993). Çocuklar İçin, Remzi Kitabevi, İstanbul.
24. <https://musopen.org/music/32565-minuet-in-a-minor-z-649/25.08.2020>
25. <http://www.sheetmusic2print.com/Purcell/New-Minuet-689.aspx25.08.2020>

Bölüm-2

“3 MAYIS 1808” TABLOSU VE RESİMSEL ALINTILAMA ÖRNEKLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Kübra ŞAHİN ÇEKEN*

---

* Iğdır Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü, kubrasahinceken@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada Francisco de Goya'nın öykünme yolu ile yaptığı '3 Mayıs 1808' adlı eseri ve bu eserin farklı disiplinlerde yorumlanması resimlerarasılık terimi doğrultusunda ele alınmış ve incelenmiştir. Bu doğrultuda yapıtların ortak teması olan "sa-vaş" ve sonucunda ortaya çıkan şiddet ve acı unsurları ile daha güncel örneklerdeki ironi unsuru açıklanmaya çalışılmıştır. Konu hakkında yapılan araştırmalar incelenerek eserlerin oluşum süreçleri hakkında bilgi verilmiş, biçimsel incelenmeler yapılarak öykünme (pastiş) izleri incelenmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak, farklı dönemlerde rastladığımız resimlerarası etkileşimler ve aktarımlar sonucunda doğan kazanımları/sınırlılıkları araştırılmış ve öykünme sonucu oluşan temanın biçimsel analizlerindeki ortaklıkların incelenmesinin alan yazına katkı sağlayabileceği öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: 3 Mayıs 1808, Öykünme, Kendine Mal Etme, Resimsel Alıntılama

ABSTRACT

In this research, Francisco de Goya's work '3 May 1808' by way of emulation and the interpretation of this work in different disciplines were considered and examined in line with the term inter-painting. In this direction, the common theme of the works, "war" and the resulting elements of violence and suffering, as well as the irony element in more recent examples were tried to be explained. Studies on the subject were examined and information was given about the formation processes of the works, formal studies were conducted and the traces of emulation (pastiche) were tried to be examined. As a result, the gains and limitations arising from Inter-painting interactions and transfers that

we have encountered in different periods have been investigated and it has been predicted that the study of partnerships in formal analyses of the theme formed as a result of emulation may contribute to the field writing.

Keywords: 3 May 1808, Pastiche, Appropriation, Pictorial Quotation

GİRİŞ

Alıntılama ve resimlerarasılık terimlerini açıklamadan önce yazınsal alandaki alıntılama biçiminin disiplinlerarasına nasıl meylettiğinden bahsetmek doğru olacaktır. Yazınsal alanda karşımıza çıkan *metinlerarasılık* terimi kendi içinde tanımını veren bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk dil kurumu yayınlarda “bütüncül bir yapıya kavuşturulması amacıyla bir edebi metnin dokusuna hem edebiyat alanından hem de başka alanlardan metin parçalarının katılması” şeklinde tanımlı yapılan *metinlerarasılık*, sınırları belirlenmemiş bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır*. Kavram ilk olarak 1965 yılında Fransız yazar Julia Kristeva tarafından ortaya konmuştur. Kristeva’ya göre “her metin bir başka metinden oluşma onun transformasyona uğramasıdır”**. Yazınsal alanda bir okuma yöntemi olan *metinlerarasılık*, farklı metinler arasındaki alışverişler için kullanılmaktadır. Metin dışındaki sanatsal biçimler arasındaki alışverişleri belirtmek için ise göstergelerarasılık kavramının kullanımını çağdaş kuramcılara bakılırsa, daha yerinde olacaktır. Bu doğrultuda göstergelerarasılık kavramı bir sanatın izlerinin bir başka sanatın somut varlığında görülmesi, yani sanatsal biçimler arasındaki alışverişler olarak ortaya çıkmaktadır. Bu alışverişler post modern dönem içerisinde başta resim olmak üzere müzik, video-klip,

---

* Akalın.2011:1667

** Kristeva.1972:348

sinema ve fotoğraf gibi pek çok alanda sıklıkla kullanılmaktadır. “19. yüzyıl sonrası hız kazanan yeni üretim biçimleri sanatçı, sanat nesnesi ve izleyicinin alışıldık tanımlarına ve sınırlarına/sınırlılıklarına yeni söylemler getirmişlerdir”*. Göstergelerarasılık kavramı, tam da bu noktada sanatçıların sanatın sınırlarını erittikleri ve sanatta yeni, farklı bir söylem olarak dikkat çekmektedir.

“Hollandalı ressam Johannes Vermeer’in “Girl With a Pearl Earring (İnci Küpeli Kız) isimli tablosu onun başyapıtlarındandır. Tracy Chevalier’in romanlaştırdığı İnci Küpeli Kız, 2003 yılında Peter Webber’in yönetmenliğinde, Olivia Hetreed tarafından filme uyarlanmıştır. “The Da Vinci Code (Da Vinci Şifresi)” Dan Brown’un romanından sinemaya uyarlanmıştır. “The Lord of the Rings (Yüzüklerin Efendisi)” J. R. R. Tolkien’in romanından, Peter Jackson’un yönetmenliğinde sinemaya uyarlanmıştır. Romanlardan sinemaya uyarlanan daha çok sayıda film bulunmaktadır. Edebi eserler sinemaya uyarlanırken kimi zaman kaynak metne sadık kalınarak görselleştirilmiş, kimi zaman ise romanın konusu ile uyuşmayan yeni öyküler oluşturulmuştur”**.

Bir sanat dalında gerçekleştirilmiş bir eser, başka bir sanat dalında yeni bir ifadeye bürünüp özgün biçimlerde yinelenabilmektedir. Bu anlamda yeni bir değer kazanmakta ve hatırlanıp varlığını yeni görsellerle devam ettirmektedir. “Geçmişten günümüze resim, heykel, seramik, performans gibi daha pek çok sanat pratiğinde her bir sanatçı, aynı kavram ya da konulara odaklı yapıtlarında birbirlerinden çok farklı anlatım biçimleri ile varlıklarını sergilemişlerdir”*** Sanatçılar aynı kavram ya da konuları farklı biçimlerde ortaya koyarlarken bu tavırlarını farklı sanatçıların eserlerine öykünerek ya da sanat eserinden yeni bir sanat eseri üreterek

---

* Çevik ve Bingöl, 2019: 33

** Pazarlıoğlu Bingöl, 2015: 34

*** Pazarlıoğlu Bingöl, Çevik ve Demirci Şenkal, 2020: 155

gerçekleştirebilmektedirler.

Etkileşim ve aktarım olgularından hem bir iç resimsellik olarak adlandırabileceğimiz, bir başka anlatımla, bir resmin üreticisi olan bir sanatçının bir başka resmi yanında (öz-resimsellik) başka bir sanatçının bir resmi ya da resimleri arasında kurulan ilişkiler bağlamında söz edilmektedir. Bundan başka bir resmin yansılarını gönderdiği değişik sanatsal biçimler arasında kurulan ilişkilerde de bir aktarım, dilbilimdeki karşılığıyla belirtirsek bir göstergele-rarası süreç işlerlik kazanmaktadır*. Güncel sanatta, insanlığın var oluşundan itibaren her şeyi yeni veya tekrar yolu ile yeniden ele alma özgürlüğü vardır. Bu durum, daha önce var olan imgelerin aktarılmasına veya yinelenmesine olanak vermiştir. Öte yandan, özlenen klasikler günümüze, yeni bir dille çevrilmiştir. Post modern anlayışta; sanatta çarpıştırma, yıkma, çatışmayı yaratma gibi oluşumlar, sanatı yok etme gibi anlamlara gelmemelidir**. *Alıntı*, bir yöntem olarak resmin benimsenmiş bir özelliğidir ve bu yöntem neredeyse her dönemde kullanılmıştır. Bu yöntem sayesinde kopyalanan ya da yeniden üretilen eser güncelliğini devam ettirmektedir. Konu olarak seçtiğimiz sıklıkla alıntılanan Francisco de Goya'nın "3 Mayıs 1808" eseri de resimlerarasılık, yeniden üretim ya da alıntı olgusunu somutlaştıran ve en bilindik örneklerdendir ve bu çalışmanın temasını oluşturması bakımından değerlidir.

Francisco de Goya'nın "3 Mayıs 1808" eserinden öykünerek alıntılaman ve çalışmamızda analizi yapılan diğer eserler konusunda tarihsel sıralama şöyledir; Edouard Manet, 1868-69, İmparator I. Maximilian'ın İnfazı (L'Exécution de Maximilien) ve 1871, Barikat (The Barricade), Pablo Picasso 1951, Kore'de Katliam (Massacre in Korea), Yue Minjun 1995, İdam (Execution), Cesar Santos 2013, Üç Güzeller (The Three Graces).

---

* Aktulum, 2016: 17

** Cançat.2015:74

FRANCİSCO GOYA VE “3 MAYIS 1808”

Goya'nın şiddet ve korkuyu yansıtan resimleri farklı bir iç hesaplaşmayla boğuştuğunu hissettiren tarzı ile dönemin diğer eserleri arasında hemen ayrılır. Goya ile birlikte sanatçı, iç dünyasını dışa vurma özgürlüğüne kavuşur. Onun hastalığının, sağırlığının ve deliliğe varan ümitsizliğinin adeta bir iç-döküm olarak resimlerine yansması, yaratı sürecinde iç selliğin öne çıkmaya başlamasıdır. Bu, Romantizmi belirler. Romantizm, 19.yüzyılın ortalarına kadar Avrupalılar'ın duygu ve düşüncelerinin köklü olarak değişmesine sebep olur. Öncelikli etkisi resim üzerindedir. Romantizm, başlı başına duygulara teslim oluştur*.

Romantizm sanata sıradan insanı ve dramını sokar. Endüstri Çağı'nın ve Aydınlanma'nın hayal kırıklığına uğramış toplumunda, birey, özellikle de sanatçı, yalnızlığa itilmiştir. Böylelikle sanat gittikçe içe döner; isyanlara ve bunalımlara yönelir. Eski değerler yok olmakta; yerini makinelerin, yeni icatların ve alıp-satma dünyasının yeni değerleri ve hızı almaktadır. Bu durumda sanatçı da yeni kimliğinde, sürekli maddi ve manevi güçlüklerle savaşan, anlaşılmayan ve acılarıyla yalnız kalan kişidir. “19.yüzyıl bu nedenle, açlığı göze alarak karşı-gelenekçi ve eleştirel olan, toplum dışına itilmiş sanatçıların tarihi” olur**.

Madrid'deki 1808 halk ayaklanmasının anısına yapılan ve tarihselci sanat kuramı doğrultusunda ele alınması gereken bu eser, sanatsal ifade içeriğinin büyük ölçüde yorumlanması ve İspanya tarihinin bu dönemde verilen mücadelesini anlatması bakımından değerlidir.

3 Mayıs 1808 Katliamı kaba anlatımıyla güçlü bir dramatik ortam sunar. Buradaki zavallı insanlar, ülkeleri uğruna ölmekte-

---

* Kaptan,2013:66

** Çakır Aydın, 2002: 154

dir. Tümöyle saçma ve anlamsız bir ölümün söz konusu oluşu. Goya'nın kaba ama ustalıklı anlatımıyla son derece çarpıcı bir biçimde dile getirilmiştir*

1814 tarihli 268 x 347cm boyutlarındaki yağlıboya tablo günümüzde Madrid, Museo del Prado'dadır. İspanyol ressamın, aynı boyutlardaki eş çalışması 2 Mayıs 1808 (Memlüklerin Saldırısı) de tıpkı bu tablo gibi İspanya'nın geçici hükümeti tarafından, Goya'nın önerisi ile, ressama ısmarlanmıştır. 1814 yılı şubat ayında Fransızlar İspanya'dan kovulmuştur. Geçici hükümete yapmak istediği resimle ilgili talebini bildirmiş ve önerisi kabul edilmiştir**. Goya, Aragonca yazdığı bir mektupta bu tabloları yapma amacını şöyle açıklamıştır "...Avrupa'nın zorbarlarına karşı giriştiğimiz şerefli ayaklanmanın en olağanüstü ve kahramanca hareketlerini fırça darbelerim ile ebedileştirmek"***.

Resim 1. Francisco de Goya, 1814, 3 Mayıs 1808, Museo del Prado, Madrid

* Tükel, 1997:695

** Zeppella, 2017.int

*** Magalhaes.2008:734

3 Mayıs 1808 günümüzün en büyük insanlık suçlarından, insanoğlunun işlediği en büyük günahlardan birinin belgesidir. Goya'da bu eserinde savaş ve acı temasını içeren en iyi kompozisyonlardan birini üretmiştir. Bu sayede birçok esere ilham kaynağı olmuş ve resimsel alıntılama yoluyla birçok ressam eserinde gerek figürlerin konumlanması gerekse renk unsurlarından faydalanmış ve kendilerine mal etmişlerdir.

Resim 2. Anonim, Valencialı Beş Keşişin Katledilişi, Milli Kütüphane, Madrid

18. yüzyılın sonu başlayan gravür baskı serileri, dönemin ressamları tarafından replikaları yapılan işler haline gelmiştir. Baskının seri halde üretilmesi ve her kesime ulaştırılabilir olması bakımından dönemde rağbet görmüştür. Tarihin ilk savaş muhabiri ve dönemin en ünlü hiciv ressamı olarak tanınan Goya'nın da dört büyük gravür baskı serisi (Kapriçyolar, Savaşın Felaketleri, Zırvalar, Boğa Güreşleri) bulunmaktadır. Savaşın felaketleri serisinde 3 Mayıs 1808 tablosundaki öğelerin önceden canlandırmaları gibidir. Bu gravür serisi içinde çarpmıha gerilmiş figürler, acıyı hisseden ve Tanrı'ya dua eden siviller, süngülerini doğ-

rultmuş makine asker tasvirleri görülmektedir. Bu eser ile yaşanan vahşeti, hüznü izleyici içselleştirmektedir. Suut Kemal’inde dediği gibi “kimi sanat eserleri bize yaşama sevinci verirken, kimi sanat eserleri de acı çeken insanları bize tanıtarak onlara yakınlaştırır”**.

Valencialı Beş Keşişin Katledilişi isimli ahşap üzerine gravür baskı “3 Mayıs” tablosunun esin kaynağı gibi görünmektedir**. Zira o dönemde Napoleon’un Tanrıtanımaz görüldüğü Roma Katolik İspanya’da yaygınlaşan baskılardan biridir***. Öldürülmek üzere olan kurbanın diğerlerinden farklı beyaz kıyafeti, başının tepesi tıraşlı, dizlerinin üstüne çökmüş keşişin iki elini açarak yalvarması ve yerde yatan bir süre önce öldürülmüş ceset iki resim arasındaki benzerliklerden bazılarıdır. Hatta bu gravürden kompozisyonu ayıran tek özellik Goya’nın tablosuna melekler yerleştirmemiş olmasıdır. Resimlerarası etkileşimi Goya tablosundan başlatırken karşımıza çıkan bu bilgi ile öykünme sonucu üretilen bir eserin yine alıntı yoluyla günümüz eserlerine de ilham kaynağı olduğunu görmekteyiz. Farklı konular doğrultusunda yeniden yorumlarını izlediğimiz bu kurgu düzeninde esas alınan figürlerin dizilişi, savaşın acısının ve felaketlerinin yanı sıra insanlık dramlarını anlatan ikilemler, zıtlıkları barındıran bir kompozisyonudur.

Resim 3. Francisco de Goya, 1814, 3 Mayıs 1808 (Detay-1)

* Yetkin, 1979:63

** Confidential Concepts, 2011

*** Rapelli, 2001, 85

3 Mayıs 1808 tablosu işlenmekte olan bir vahşetin suçüstü anını yansıtan kalabalık bir sahneyi gözler önüne serer. Eser de yansıtılan sahneyi aydınlatan bir fener, sağda tüfekleriyle nişan almış bir grup asker, bir idam mandası ve solda infaz edilmiş ve edilmek üzere olan bir grup sivil gösterir. Ayrıca eserde dikkat çeken yerde kanlar içinde üç ceset, geri planda bu suç anına tanıklık eden insanlar, fonda bir manastır ve manastırın üzerinde yükselen karanlık gökyüzü görülmektedir. Resim beyaz gömlekli adamlarla, onu vurmaya üzere olan askerlerle arasındaki gerilimi etrafında döner. Fransız askerlerinin hiçbiri birey olarak gösterilmemiş, asker makine gibidir. Goya da bütün askerleri makineleştirmiştir. Bu korkunç görevi yapabilmeleri için kendilerini küçük makinelere dönüşmelerini anlatmaktadır. Beyaz gömlekli figür duruşu ifadesi ile masum, temiz, kiliseye ait bir sembol gibi karanlık içindeki aydınlığı göstermektedir. Figürün sağ elinin de-tayında bulunan stigma ve duruşu ile Hz. İsa'nın çarmıha gerilişi arasında bir bağ kurmuştur.

Goya ışığın açısını ayarlarken çok farklı bir yöntem kullanmış. Işığın ana figürün yüzünü aşağıdan yukarıya aydınlatmasını istemiş. İhtişam duygusu karanlığa, gölgeye başvurmadan elde edilemez. Çünkü kökeni akli değil, hissidir. İhtişam'a ihtiyaç duyan, gölgeye (müphem, gizem) de ihtiyaç duyar. Işık ve gölgenin aydınlık ve karanlığın bu tarzda karşı karşıya getirilmesi resim tarihi açısından, infaz tablosuna ayrı ve hususi bir vasıf kazandırmış, tekniği farklı ressamlarca daha sıradan ayrıntılar üzerinde dahi uygulanmıştır*.

---

* Cündioğlu.2013: 92

RESİMSEL ALINTILAMA ÖRNEKLERİ

Kopya, postprodüksyon, eğretilme ve postmodernitenin getirisi olan kavramlara/oluşumlara olanak sağlayan tüm uygulamalar ve yaklaşımlar bugünün resim sanatının beslendiği kaynaklardır. Resim, tuval üzerine boyayla uygulanan bir yüzey uygulamasından ötedir. Güncel sanatta; tüm tarihsel altyapı korunarak, ama geleneğe de kendini bağımlı hissetmeden bir demokratikleşme sürecine geçiş vardır.

Ele alınan 3 Mayıs 1808 tablosu, değişik alıntılama yöntemlerine uygun olarak bir dönüştürüm işlemiyle modern ve postmodern nitelenmesine uyan sanatsal biçimler aracılığıyla yeniden üretilmiştir*. Günümüzde sanatçı tüm değişik sanat şekillerinin sahibi gibidir, bir mirasçısıdır. Problem, yeni formlar icat etmektir. Sanat formlarıyla yapılan çalışmalar ve mekanlar, değişik şekillerdedir**. Farklı dönemlerde var olan koşullara uygun olarak dönüştürülen resmin gündeme getirdiği “dram- acı-şiddet” izleği ortak bir özellik olarak göze çarpmakta; dramatik nitelenmesine uyan her durumda Goya'nın resmine gönderme yapılmaktadır. Öyle ki öykünme yolu ile üretilen resimler eklettik bir görünüme bürünmektedir. Eserlerde bir anlam bütünlüğü olsa da üretim sürecinde ki çok biçimli yapılanma bir öz-yıkım biçiminde gerçekleşir. Resim sürekli bir dönüşüm içerisinde kendi içsel kurallarına göre işlendiğinden ayrışık gereçleri yine kendi içinde ilişkilendirmek, birbirleriyle karşılaştırmak, belli bir coşku ya da etki yaratmak gerekmektedir. Resimsel alıntılama yapılan eserlerde alınan konu figür ya da fon gibi göstergeler, yüzeyde ayrı gibi görünse de ötekilerle birleşmektedir. Böylece her gösterge yer aldığı resim içindeki bütünleşik yapıyla tanımlanmalıdır.

---

* Aktulum.2016:24

** Bourriaud, 2008: 5

Hem pop art hem de onun uzantısı olan postmodern resim, bi-reşimsel bir yapı tanımlamasına uyar. Ayrışıklık farklı etkilerin, farklı biçimlerin, düşüncelerin vb. birlikteliği olarak tanımlanır. Farklı disiplinlerin verilerini aynı uzamda buluşturarak birçok biçimlilik ya da çokseslilik alanı oluşturulur. Ayrışık unsurların birlikteliğinden kendi içinde tutarlı bir yeni ürün çıkarılır*. Ötekinin yapıtını alıntılıyarak yeniden resmedilen her eser ötekine gönderme yapan bir varyasyon olarak kabul görmektedir. Bu durumda varyasyonlar bir resme eleştirel olarak bakma yöntemine dönüşmüş ve esere katılan yorum sayesinde hem yapıtı açıklamış hem de başka bir yapıt olma özelliği taşımıştır.

Resim 4. Edouard Manet, 1868- 69, İmparator I. Maximillian'ın İnfazı, Kunsthalle Mannheim, Germany

* Aktulum.2016:252

Manet ne kendisinin ne de gelişmekte olan fotoğraf sanatının şahit olduğu güncel bir olayı betimlerken, Goya'nın çizdiği öncül niteliğindeki eseri irdelemeyi seşmiştir. Bu eser geleneksel kalıpların yıkılışının bir simgesi haline gelmiştir. 3 Mayıs 1808 isimli resimden gerek teknik gerekse tema olarak çok etkilenmiştir. Goya'dan önce ressamlar savaş betimlemelerini tarih resimlerinin görkemli tarzıyla çizmeyi tercih etmiştir ressamlardır. Ancak Goya'nın kahramanlığı vurgulamaktan kaşındığı anlatımı o dönem iēin şaşırtıcı bulunmuştur. Perspektifin düz olması, kurbanlar ve infazcıların birbirlerine gerēek olmayacak kadar yakın durmaları, yapılan ilk eleştirilerde eserde teknik olarak bulunan kusurlardan bazıları olarak görülmüştür.

Ressamın, 3 Mayıs 1808'i, kendi çalışmasına başlamadan önce, 1865 yılında Prado Müzesi'nde görmüş olma ihtimali çok yüksektir. Manet'nin eseri, çok hassas bir konuya değindiği iēin yaşadığı süre boyunca Fransa'da sergilenememiştir. Mayısın üçü'nn 1867'de yayınlanan baskısının ise, bir tanıdığı vasıtası ile Manet'nin eline ulaştığı kesindir. Sanat eleştirmeni Arthur Danto, Goya ve Manet'nin çalışmalarını şu şekilde değerlendirmiştir: Mayıs'ın üçü, İşpanya ile Fransa arasında çıkacak olan Yarımada Savaşı'ndan önce gerēekleřen bir infazı betimler. Napolyon Bonapart İşpanya'yı 1808 yılında işgal etti, kraliyet ailesini esir aldı ve saltanata kardeşi Joseph'i yerleştirdi. Fransızlar o günlerde İşpanya'da sevilmiyorlardı. Daha sonraki yıllarda benzer türde bir nefreti Meksikalılar da hissettiler. Fransızlar bu ülkelerde şiddetli bir isyanla karşılaştılar ve bu isyanları başarı ile durdurmayı bildiler. Mayısın üçünde, bir önceki gün yaşanan gerilla saldırıları sebebiyle Fransız askerlerinin İşpanyol sivillerini idam etmesi anlatılmaktadır. Goya'nın çalışmasındaki korku dolu sivillerin idam mangası tarafından katledilmesi, İşpanyol izleyicilerde kızgınlık ve kin yarattı. Bu aēıdan ressamın tablosu büyük lēde romantik ve derinliği

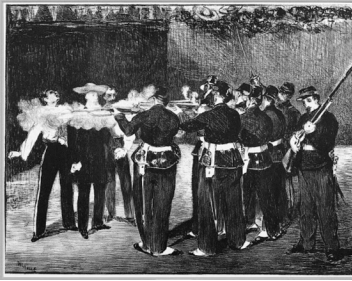
olan duygusal bir çalışma olarak değerlendirilmektedir*.

Manet bu etkilenmenin sonucunda, Avusturya doğumlu Meksika İmparatoru I. Maximillian'ın 19 Haziran 1867'de gerçekleşen idamını 1867-1871 yılları arasında beş farklı betimlemesini yapmıştır.

Resim 5. Execution of the Emperor Maximilian. Temmuz 1867. Tuval üzerine yağlıboya. 195.9 x 259.7 cm. Museum of Fine Arts, Boston

Resim 6. The Executing of Maximilian. Ekim 1867. Tuval üzerine yağlıboya. 139 x 284 cm. The National Gallery, London

Resim 7. The Execution of the Emperor Maximilian. 1868-1869 (sonbahar-kış dönemi). Taş Baskı. 34 x 43.8 cm. The Metropolitan Museum of Art, New York

Resim 8. The Execution of Maximilian. 1868-1869 (sonbahar-kış dönemi). 48 x 58 cm. Copenhagen

* Danto.2007.int

Tablolarda, Maximilian ile birlikte idam edilen yardımcıları da resmedilmiş. Bunlardan biri General Tomas Mejia (kahverengi ten renginden ayırt edilebilir) diğeri eski başkan ve General Miguel Miramon. III. Napolyon, 1867 yılında askerlerini Meksika'dan çekmeye karar verince, Maximilian Fransız kuvvetleri ile birlikte ülkeyi terk etmeyi reddetti. 72 gün sonra Cumhuriyetçiler'in kurduğu ordu, Maximilian'ın kaldığı kasabayı işgal ederek bir manastıra sığınan imparatoru tutukladılar. Mahkemeye çıkartılan eski imparator ve yardımcılarına vatana ihanet suçundan ölüm cezası verildi. Avrupa'daki destekçilerinin çabası sonuç vermeyince, Maximilian ve yardımcıları 15 Mayıs 1867'de veya 19 Haziran 1867'de (iki farklı kaynaktan farklı geçiyor) bir sabah vaktinde halıkın önünde infaz edildiler.

Manet'nin çalışmalarında eğilmiş olduğu modern hayat temasına elbette ki savaş da dahildi. Sanat tarihçileri tarafından, ressamın tabloyu resmettiği sırada İspanyol ressam Goya'nın Madrid'de 3 Mayıs 1808 isimli tablosundan etkilendiği söylenmektedir. Manet de tıpkı Goya gibi savaşı andıran sahneleri yansıtmayı seviyordu. İki ressam da manga ve kurbanlar arasındaki mesafeyi gerçek hayata çok kısa bırakmışlardı. Manet'nin genel olarak savaşı konu alan resimleri "Tarih Resimciliği" nin çağdaş ve güncellenmiş yorumları olarak düşünülebilir*.

Manet'nin "Maximilian'ın Kurşuna Dizilişi" resmi, "3 Mayıs Katliamı" nın kompozisyonuna ne kadar yakınsa, içerikten de o kadar uzak olduğu görülmektedir. Manet'de askerlerin üniformalarını etüt etmenin olayın trajedisini yansıtmaktan daha önemli olduğu hissedilmektedir. Bunun sonucu olarak sanatçıda bir tarafsızlık, bir uzlaşmacı yön kendini göstermektedir. Ortaya çıkan yapıt ölüm, öldürme temasının yoğunluğundan, trajedisinden oldukça uzaktır**.

---

* Torchwell.2017.int

** Doğan.1997:69

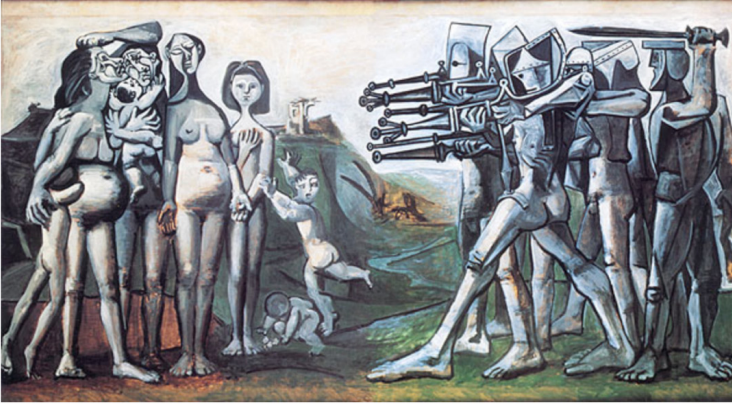
Resim 9. Edouard Manet, 1871, Barikat (The Barricade) National Galeri of Art, Washington DC

Manet, 1871 yılında ise, kurşuna dizerek infaz eden bir idam mangasını Paris sokaklarında işlerini yaparken resmetti. Ressamın, Barikat (La Barricade) isimli bu tablosunu da 3 Mayıs 1808'den etkilenerek çizdiği bilinmektedir*. Barikat eseri teknik

---

* Symmons,1998:322

ve konu bakımından farklılık göstermektedir. Suluboya tekniğinde yaptığı bu eserde Manet, dik bir kompozisyon tasarlamış ve binalar arasındaki bir sokağı kurgulamıştır. Duygusuz makine askerler karşısında yine kurşuna dizilen ve bu ateşleme sırasında oluşan sis bulutu içinde kaybolan insanlar görülmektedir. Eskiz tadında yaptığı bu eserde, infaz etkinliğinin vurgusu ve bıraktığı izlenim diğer eserleriyle ortaktır.

Resim 10. Pablo Picasso, 1951, Kore’de Katliam (Massacre in Korea)

Picasso çeşitli dönemlerde kendine mal etme yöntemi ile eserler meydana getirmiştir. “Guernica” ve “Kore’de Katliam” adlı resimleri, oluşum süreçleri ve kompozisyonları açısından Goya’nın “3 Mayıs Katliamı” yapıtıyla benzerlikler göstermektedir.

İspanya’da arasında bir asırlık süre geçen iki savaşın sonucunda yapılan “3 Mayıs Katliamı” ve “Guernica” adlı resimler, dramatik havanın güçlenmesine katkıda bulunan tüm eleman ve simgelerin anıtsal bir düzenlemeyle bir araya getirildiği yapıtlardır. Her iki resimde de öldürülen yurtseverler ön planda yatmaktadır. “3 Mayıs Katliamı” ndaki fener, “Guernica”da en üst plan-

da bir lambaya, İspanya'nın isyanını simgeleyen ellerini havaya kaldırmış figür ise "Guernica" da yapıtın sağ planında haykıran bir figüre dönüşmüştür*.

"3 Mayıs Katliamı" ölüm ve öldürme temasının kullanıldığı yapıtların seçkin örneklerinden biri olmasına karşın, "Guernica" zamanla barışın simgesi haline gelmiştir. Batur bu konu ile ilgili "Guernica" önceleri savaşın acımasızlığını yansıtmadığı gerekçesiyle soğuk karşılanan, hatta açıkça düş kırıklığı yaratan bu tablo, zamanla, Picasso'nun resmi bütünleyene dek gerçekleştirdiği bütün taslaklarla da güç kazanarak barışın simgesi haline gelmiştir**.

Kore'de Katliam isimli eserinde Manet oluşturduğu kompozisyon, renk, konu ve tema açısından Francisco de Goya'nın "3 Mayıs 1808" in bir versiyonu gibidir (Resim 10). Picasso, eserde orijinal eserin kompozisyonuna bağlı kalarak yeniden resmetmiştir. Kore'de Katliam, sanatın imkanları sayesinde açığa çıkan tarihsel bir bilginin, farklı tarihlerde tekrar yaşanmasını sanatsal bir şekilde anlatmaktadır. Picasso, bu eseriyle 1808 ile 1951 yıllarında yaşanan insanlığın korkunç olaylarını birbirine bağlayan bütünsel bir görünüm oluşturmaktadır***. Picasso'nun resmettiği katliam ile Goya'nın 3 Mayıs katliamı izleyenlere aynı etkiyi vermemektedir. Goya'da hissedilen derin üzüntü, Picasso'da mekanik bir dünyanın katliamının soğuk bir ifadesidir. Daha önce var olmuş bir eserin başka bir sanatçı tarafından resmedilmesinin anlamında bozulmalara/değişimlere neden olduğu bu örneklerde açıkça görülmektedir****. Resimde ortak olan konu bütünlüğü ve sivilin solda askerlerin sağda konumlandırılmasıdır. Goya'nın

---

* Doğan.1997:70

** Batur.1992:146

*** Yılmaz, 2012:348

**** Erdoğan.2017:1494

resminde sözü edilen duygusuzca katliam yapımları için merhamet duygusunu köreltmış, hissizleşmiş, makine askerler tabiri Picasso'nun bu eserinde özüne ermiştir. Hamile kadın ve çocuklara yöneltilen namlular ile ne derece duygusuz sadece emirlere uyan makineler olduklarını da göstermişlerdir. "Çağdaş sanat tanık olma potansiyeli üzerinde bizlere gerçeği göstermenin ötesine olguyu içselleştirmeye odaklanmaktadır. Çünkü acı ne kadar artıyorsa duyarsızlaşma da o derece fazlalaşmaktadır. Toplumsal olaylara yönelik kayıtsızlığın tahammül edilemediği noktalarda sanatçılar müdahale derecesinde işlere imza atıyorlar". Sanat eserleri, kimi zaman toplumsal acıları hissizleştirip birer makine gibi algılanmasını sağlarken, kimi zaman bu acıların daha da uygun bir şekilde hissedilmesini sağlayabilmektedir.

Resim 11. Yue Minjun 1995, İdam (Execution)

Minjun'un eserlerindeki yeniden üretim adeta kendi ülkesiyle bir bağ kurmamızı sağlayacak niteliktedir. Sanatçı eserini, geçmişten beri süregelen savaşların, katliamların anlamsızlığını, yitirilen akli, yine geçmişte yaşanan savaş betimlemeleriyle bir bağ kurarak ortaya koymuştur.

* Çevik, 2018: 839

Minjun, ikonik figürleriyle; cinsiyet belirsizliği, sanat tarihi, sanatın manipülasyonu, çatışma ve savaş gibi çeşitli temaları ele almıştır.

Minjun'un bu politik tavrı ile üslubu, yeni ve yeniden bir ele alıştır. Öte yandan resimler, adeta pop-art etkisindedir. 1989 Tiananmen Meydanı olayları sanatçıyı derinden etkilemiştir. Bunun yanında sanatçı, üstte yer alan çalışmasında, sanat tarihinin çok önemli bir eserinden ilham almıştır: Francisco Goya'nın "3 Mayıs 1808 Asilerin Kurşuna Dizilişi". Buradaki figürler, Goya'nın, masum insanların kıyımının betimlendiği eserindeki figürler gibi dizilmiştir; fakat, buradaki figürlerin alaycı duruşları ve yüzlerindeki gülücükler uçurum bir fark ortaya koymaktadır*.

Minjun, tarihteki yanılğı ve merhamet eksikliklerini yeniden kendine özgü bir şekilde ele almıştır. Tüm bunlar insanlık için utanç verici durumlardır. Sanatçı tüm bunların yanında, üslubuyla Çin Hükümeti'ne de alaycı bir dille gönderme yapmaktadır.

Resim 12. Cesar Santos 2013, Üç Güzeller (The Three Graces)

* Cançat.2015:70

Santos yaptığı kompozisyonlarda farklı ressamaların röprodüksiyon resimlerini kendi resimlerine katar ve yeniden şekillendirir. Bu yenilik ile sonsuz kombinezonlar yapabileceğini düşünmektedir*. Santos 2013 yılında yaptığı üç güzeller resminde, Goya'nın 3 Mayıs 1808 resmini, resim içinde kompoze ederken, kullandığı figürlerle de tekrar eden bir döngü oluşturmuştur. Bu resimde ilk dikkat çeken kurgunun iç mekân da olmasıdır. Bir galeriyi ya da müzeyi andıran, iç mekân. Tavanda görüntüleyen ya da gözleyen olduğunu gösteren bir kamera ve aydınlatma için askı sisteminde ampuller görülmektedir. Geri planda duran ama aslında resmin konusunu oluşturan baş karakterlerin formu 3 Mayıs 1808 eserinin canlandırması gibidir. Bu canlandırmada elinde boya ve fırçalarla üç kadın ve onları durdurmak için resimden çıkıp gelmiş gibi duran, üç makine asker ön plandadır. Tavandaki aydınlatmanın ikisi Goya'nın resmine dönükken diğer ikisi kadınlara ve askerlere doğru konumlandırılmıştır. Yere dökülen kırmızı boya ile replikası yapılan resimdeki kanı sembolize ederken, beyaz boya ile tablo üzerindeki leke masumiyeti ve çarmıha gerilmiş bir figürü yansıtmaktadır.

SONUÇ

Romantiklerde, Sembolistlerde, Empresyonistlerde, Birinci ve İkinci Dünya Savaşları sonrasında gelişen sanat akımlarında, ölüm ve öldürme temasına yönelik birçok yapıt vardır. Bu yapıtların birçoğu bir anlamda Goya'nın, *3 Mayıs 1808* eserini çağrıştıran görünümlere sahiptir. Goya, kurşuna dizilme konusunu ve buna bağlı olarak gelişen ölüm, öldürme ve ölüm korkusu temasını belirli bir senteze ulaştırmıştır. Bu bağlamda Goya'dan sonra bu konuyu ele alan sanatçıların birçoğu Goya'yı görmezlikten gelememiştir.

---

* Aktulum.2016:252

Goya'nın Valencialı Beş Keşişin Katledilişi isimli Gravürden etkilenip kendine mal etmesiyle ortaya çıkan 3 Mayıs 1808, başka sanatçılar tarafından da yeniden resmedilmesine/üretilmesine rağmen şiddet acı savaş gibi konulardan bahsedildiğinde ilk akla gelen, Goya'ya ait olan eserdir. Sanatçının eserini yeniden resmederken kendi üsluplarını öne çıkaran sanatçılar, alıntılanan unsurları geri planda bırakarak yeni bir eser öne sürmesine olanak sağlamaktadır. Alıntıladığı her eseri çok sayıda yeniden resmederek aslında defalarca kendine mal etmiş olmaktadır.

Sonuç olarak etkilenme/öykünme sonucu oluşan her eserde gözlemlenen sanatçıların, önceden var olan bir eseri yeniden yapma sürecindeki etkilerini göstermektedir. Sanatçının etkilendiği eseri tekrarlararken kendinden bir şeyler katması, kendine mal etmesi, sanatsal bir nitelik taşımaktadır.

Valencialı Beş Keşişin Katledilişi, 3 Mayıs 1808, İmparator I. Maximillian'ın İnfazı, Barikat, Kore'de Katliam, İdam ve Üç Güzeller adını taşıyan resimlerin bulunduğu genel ortak nokta, işlenen temadır. Bu yapıtlar, öykünme yöntemiyle farklı gösterim şekliyle, geçmişte, günümüzde ve gelecekte sanatçılar tarafından değiştirilerek kullanılacaktır. Burada taklit edilen, öykünülen şey yapıt değil biçemdir. Çünkü biçemde genelden ayrılık ve kendine özgülük vardır. Sanatçının biçimini; ele aldığı konu, olaylara ve insanlara bakış açısı, yaşadığı dönem, özel becerileri ve daha birçok özelliği oluşturur.

Sanatçıya ve esere diğer eserlere nazaran daha fazla sorumluluk yükleyen resimlerarasılığın, kapsamlı bir araştırma eskizler sonucu kendine mal edildiğini söylemek mümkündür. Bu nedenle öykünülen eseri yeniden yaratım sürecinde daha donanımlı kılma durumu söz konusu olmuştur. Kuramın anlamlandırılmasına ve etki alanına ışık tutmayı hedefleyen bu çalışma, en temelde kronolojik geçmişine değinmiştir. Bununla birlikte nereden ba-

karsak bakalım belleğimizin parçaları geçmiş yaşam deneyimlerimizi sürekli tazeler gelecekteki deneyimlerimiz için bizlere ışık tutar.

KAYNAKLAR

1. Akalın, Ş. H. Türkçe Sözlük- metinlerarasılık mad., Ankara: Türk Dil kurumu Yayınları, 2011. s.1667.
2. Aktulum, K. Resimsel Alıntı Resimlerarası Etkileşimler ve Aktarımlar. Konya: Çizgi Kitabevi. 2016.
3. Batur, E. Başkalaşım. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. 1992.
4. Bourriaud, N. Günümüzde Sanatçı.? (Çev. Sara Hatem) Sanatartkunst Dergisi. İstanbul: Galeri Selvin Yayını. 2008.
5. Cançat, K. A. Güncel Çin Sanat Ortamı; “Cynical Realizm” Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. Sanat ve Tasarım Dergisi. 2015. Sayı:16. ErişimTarihi:09.09.2019. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/192625>
6. Confidential Concepts. Goya. (Çev. Begüm Kovulmaz) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları 2011.
7. Cündioğlu, D. Sanat ve Felsefe. İstanbul: Kapı Yayınları. 2013.
8. Çakır Aydın, M. Sanatta Eleştirelilik. Ankara: Beta Yayınları. 2002.
9. Çevik, N. Savaşlardan Sonra Çağdaş Sanattan Bize Kalan Duygu. İdil Sanat ve Dil Dergisi. Cilt 7, Sayı 47. 2018. s. 837-840.
10. Çevik, N. ve Bingöl, M. Çağdaş Sanatta Gökyüzü Suretlerinin Kozmik Yansımaları. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Dergisi. Haziran. 2019. s. 33-57.
11. Danto, A. C. “Surface Appeal” The Nation,11 Ocak 2007.

- ErişimTarihi:07.09.2019. <https://www.thenation.com/article/surface-appeal/>
12. Doğan, A. Francisco De Goya'nın "3 Mayıs Katliamı" Adlı Yapıtı Üzerine -Ölüm, Ölüm Korkusu ve Yaşam- Olgularının Plastik Sorunsalı. Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Antakya. 1997.
  13. Erdoğan, Y. Pablo Picasso'nun Eserlerinde Resimsel Alıntılama Yöntemi Olarak Kendine Mal Etme, 2. Uluslararası Felsefe, Eğitim, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumu, 2017. ErişimTarihi:09.09.2019. <https://drive.google.com/file/d/1kDiLR2MI6gsycL6OqB7cMhnj6SS756w/view>
  14. Kaptan, C. "Acı Ve Sanat." Sanat Ve Tasarım Dergisi. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. Ankara Sayı:12. 2013.
  15. Magalhaes, R. C. Mini Dev Sanat Kitabı. (Çev. Elif Baki) İstanbul: Alfa Yayınevi. 2008.
  16. Pazarlıoğlu Bingöl, M. Desen Eğitiminde Edebiyatın Rolü: Kafka ve Wells Örneği. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Dergisi. Aralık. 2015. s. 27-45.
  17. Pazarlıoğlu Bingöl, M., Çevik, N. ve Demirci Şenkal, A. Çağdaş Sanatta Doğanın Manipüle Edilmesi Üzerine Sanatçı Söylemleri. Fine Arts NWSAFA. 15 (3). 2020. s. 154-171.
  18. Rapelli, P. Art Book Goya: Tutkulu Bir İroni Ustası. (Çev. Aykut Hakverdi) Ankara: Dost Kitabevi Yayınları. 2001.
  19. Symmons, S. Goya (Art and Ideas). London: Phaidon Press. ISBN 0-7148-3751-2. 1998.
  20. Tükel, U. Francisco Goya, Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, İstanbul, Yapı Endüstrisi Merkezi Yayınları. 1997.
  21. Yetkin, S. K. Estetik ve Ana Sorunları. İstanbul: İnkılap ve Aka Yayınları. 1979.
  22. Yılmaz, M. Sanatın Günceli Güncelin Sanatı. Ankara: Ütopya. 2012.

23. Dolaylı alıntılama: Ekiz, T. Alımlama Estetiği Mi Metinlerarasılık Mı? Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi 47(2). 2007 s. 119-127. Julia Kristeva: "Bachtin, das Wort der Dialog und der Roman." Jens Ihwe (Hrsg.) Literaturwissenschaft und Linguistik. Ergebnisse und Perspektiven. Bd.3. Athenäum, Frankfurt/M 1972. s. 345-375.
24. Torchwell. Imparator Maximilien'in Infazı. 1 Temmuz 2017. ErişimTarihi: 07.09.2019. <https://torchwell.wordpress.com/2017/07/01/imparator-maximilienin-infazi/>
25. Zeppella, Christina, 2017, Erişim Tarihi: 02.08.2020 <https://smarthistory.org/goya-third-of-may-1808-2/>